

NUMMER 3

THE SOLAR EXPERTS

DUTCH SOLAR SYSTEMS over de overname van Wagner Solar

vanaf pagina 12

Sunrise laat Europe BV ploffen,
'productgarantie vervalt' • 19

Groothandels: 87 procent groei
Special Vakbeurs Energie • 27

VAKBEURS
ENERGIE

Den Bosch 6 ~ 8 oktober

BEZOEK ONS OP STAND C042

10 redenen om vertrouwen in ons te stellen

- 1 A-merken tegen scherpe prijzen
- 2 Goede productbeschikbaarheid
- 3 Uitgebalanceerd productassortiment
- 4 Excellente logistieke support
(80% binnen 24 uur geleverd)
- 5 Technische competentie & advies
- 6 Meer dan 25 jaar expertise in zonne-energie
als volwaardige projectpartner
- 7 Zeer uitgebreide kennis van omvormers
- 8 After Sales Service 100% in eigen handen
- 9 Gewaarborgde partnership in de gehele
bedrijfskolom
- 10 Innovatief op gebied van sales tools en
producttrends

www.libra.solar

VAKBEURS
ENERGIE
Den Bosch 6 ~ 8 oktober
BEZOEK ONS OP STAND C042

DUTCH SOLAR SYSTEMS over de overname van Wagner Solar

vanaf pagina 12

Sunrise laat Europe BV ploffen,
'productgarantie vervalt' • 19

Groothandels: 87 procent groei
Special Vakbeurs Energie • 27

Setting the solar standard in purity

The name of our game is ultra-high purity gas and fluid handling, conditioning and delivery solutions. Clients worldwide profit from our ability to provide minimal TCO while delivering the highest levels of quality and reliability. Our production sites feature certified orbital stainless steel welding, plastic welding, and assembly in over 1000 m2 cleanrooms up to class 10 for high purity manufacturing. R&D, design engineering, global installation and commissioning complete our extensive high level services and leading solutions to the solar industry.

Turn-key installations:

- Gas & chemical infrastructures
- Gas & chemical distribution and control panels
- Hook up of production (vacuum) equipment
- Gascabinets and Bulk Chemical systems

(Sub)assemblies for OEM's:

- R&D&E of custom & standard products and assemblies
- Purification and assembling under cleanroom conditions
- Bulk Chemical systems for POCL3/BBr3
- Supply subassemblies for liquid precursors
- Vacuum piping set ups
- Contamination (RGA, TOC, etc.), particle and moisture analysis & Helium leak checking
- Measurement and control equipment for industrial applications

Lamers High Tech Systems B.V.
P.O. box 46, 6500 AA Nijmegen
The Netherlands Tel: +31 (0)24 - 3716777
Fax: +31 (0)24 - 3777695 E-mail: info@lamersHTS.com

Een recordjaar...

TSMC Solar stopt productie CIGS-zonnepanelen. EU ProSun: 40.000 zonnepanelen vastgezet door Duitse douane. Nieuwe subsidieregeling voor zonne-energie bij sportverenigingen. ZNShine officieel uit joint undertaking gezet. Solland Solar failliet verklaard. Het zijn de headlines van de nieuwsberichten die het afgelopen kwartaal het meest gelezen zijn op onze website.

Te vaak heb ik hier al over 'turbulente' tijden gesproken. Dit keer spreek ik daarom van een 'recordjaar' en 'hoogtijdagen'. De Nederlandse pv-groothandels – en daarmee ook de verschillende fabrikanten en installateurs – maken zich op voor een recordjaar. Uit een enquête van de redactie blijkt dat zij de afzet van zonnepanelen in de eerste 9 maanden van dit jaar met 87 procent hebben zien toenemen. Het is dan ook spannend hoeveel megawatt zonnepanelen Nederland dit jaar zal installeren. 400, 500 of misschien zelfs 600 megawatt? Vreemd genoeg (of niet?) blijkt uit het artikel over het importheffingendossier van redacteur Wessel Simons (zie pagina 19) dat het importvolume in 2015 licht achterblijft ten opzichte van vorig jaar.

Ook voor Solar Magazine is het een recordjaar. Niet alleen puilt de papieren versie van Solar Magazine dit jaar uit van de grote hoeveelheid aan artikelen, maar ook de website en de nieuwsbrief beleven een recordjaar. De website wist in de eerste 8 maanden van het jaar evenveel bezoekers te trekken als vorig jaar in 12 maanden. Sinds 1 januari (en gemeten tot en met 31 augustus) mocht solarmagazine.nl 144.947 unieke bezoekers verwelkomen die gezamenlijk 300.132 pagina's bekeken. Het aantal abonnees van de nieuwsbrief groeit inmiddels richting de 7.000 lezers.

En wat brengt het vierde kwartaal? Wie zal het zeggen, in de stoute dromen van de redactie verwelkomt Nederland dit jaar 0,5 gigawatt aan zonnepanelen, misschien wordt dat wel bewaarheid in het vierde kwartaal...

Edwin van Gastel

Uitgever en hoofdredacteur Solar Magazine

SOLAR INHOUD

DUTCH SOLAR SYSTEMS OVER AANKOOP WAGNER SOLAR:
'Duitse Gründlichkeit met een toefje Nederlandse flexibiliteit' 12

PETER LINDERS (PLATFORM 31 EN ENERGIESPRONG) OVER DE STROOMVERSNELLING:
'Zonne-energie moet sexy gemaakt worden, werken aan gecombineerde propositie' 15

IMPORTHEFFINGENDOSSIER:
nieuwe naheffingen, 47.000 zonnepanelen vast in haven Sunrise laat Europe BV ploffen, 'productgarantie vervalt' 19

CONSUMENTENBOND TEST ZONNEPANELEN:
kunnen ze dat wel? 25

IMPORTEURS GEVEN ACTE DE PRÉSENCE OP VAKBEURS ENERGIE - NEDERLANDSE PV-GROOTHANDELS: afzet zonnepanelen in 2015 al met 87 procent gegroeid 27

PLATTEGROND EN EXPOSANTENLIJST VAKBEURS ENERGIE 32

WIE VAN DE DRIE? Discussie over beschikbaar Nederlands pv-areaal duurt voort 37

NIUWE LEVERANCIER 4BLUE GAAT SAMEN MET DE INSTALLATEUR DE BOER OP 43

'75 PROCENT SDE+-PROJECTEN GAAT DAADWERKELIJK GEREALISEERD WORDEN' 50

ACM: installateurs als verkopende partij eerstverantwoordelijke bij defect zonnepaneel 59

Meeste geklikt in onze nieuwsbrief

1. **TSMC Solar stopt productie CIGS-zonnepanelen**
Het Taiwanese TSMC, fabrikant van CIGS-zonnepanelen, heeft bekendge- maakt te stoppen met de productie van dunne filmzonnepanelen. Het is het be- drijf niet gelukt de activiteiten winstge- vend te krijgen. TSMC stapte in 2012 in de markt van dunne filmzonnepanelen en behoorde tot de selecte groep achter- volgers van de wereldwijde marktleiders Solar Frontier (CIGS-zonnepanelen) en First Solar (CdTe-zonnepanelen).
2. **EU ProSun: 40.000 zonnepanelen vastgezet door Duitse douane**
EU ProSun meldt dat naar aanleiding van documenten die de organisatie heeft overhandigd aan Europese autoriteiten, zo’n 40.000 Aziatische zonnepanelen zijn vastgezet door de Duitse douane.
3. **Nieuwe subsidieregeling voor zonne-energie bij sportverenigingen**
Sportverenigingen die maatregelen nemen om energieverbruik te vermin- deren krijgen een subsidie van 30 pro- cent van de investering. Een subsidie kan vanaf 4 januari 2016 aangevraagd worden voor onder meer zonnepanelen, zonnecollectoren en led-verlichting. Er is 6 miljoen euro beschikbaar.
4. **ZNShine officieel uit joint undertaking**
ZNShine is nu ook officieel uit de Europese joint undertaking met minimumimportprijs voor Chinese zonnepanelen gezet. Dit blijkt uit een document dat door de Europese Com- missie online is gezet. Solar Magazine berichtte begin juli al dat ZNShine vermoedelijk uit de joint undertaking gezet zou worden.
5. **Solland Solar failliet verklaard**
De Heerlense zonnecellenfabrikant Solland Solar is eind augustus failliet verklaard door de rechtbank. Het bedrijf verkeerde eerste in surséance van betaling. Ondanks de recente aangekondigde order voor de leve- ring van 200 megawatt zonnecellen aan het Chinese Trina Solar, had het bedrijf al enkele maanden geen salaris meer betaald.

Brabant Water schrijft aanbesteding uit voor 3,3 megawattpiek

Brabant Water heeft een aanbesteding uit- geschreven om op 15 verschillende locaties in totaal 3,3 megawattpiek aan zonnepa- nelen te laten plaatsen. De inschrijving is half september gesloten. Het waterbedrijf is voornemens om aan één inschrijver de opdracht te gunnen voor het engineren, leveren, installeren en elektrotechnisch aansluiten op bestaande laagspannings- verdelers van zonnepanelen. Onderdeel van de opdracht is ook dat performance gegevens van de zonnepanelen installaties geïntegreerd dienen te worden binnen de bestaande procesautomatisering per locatie.

Duramotion lanceert monitoringsmethode micro-omvormers failliet Enecsys

Micro-omvormerfabrikant Enecsys liet eerder dit jaar het leven. De Nederlandse groothandel Duramotion introduceert nu een alternatieve monitoringsmethode voor eigenaren van micro-omvormers van Enecsys. Sinds het faillissement van Enec- sys is namelijk ook de monitoring voor het product niet langer beschikbaar. Duramot- ion introduceert nu een methodiek waarbij de data lokaal op een SD-kaart opgeslagen worden, waardoor de klant niet langer afhankelijk is van een externe webserver.

Solarcentury, Solar Clarity en Sungevity vragen EU om schrappen importheffing

In een brief aan Eurocommissaris voor Handel Cecilia Malmström hebben de directeurs van Solarcentury, Solar Clarity en Sungevity Europa gevraagd de import- heffing op zonnepanelen stop te zetten. ‘In plaats van angst te zaaien, moeten we de essentiële rol die Chinese zonnepane- len hebben gespeeld in het creëren van de huidige hausse in de zonne-energiesector erkennen’, is te lezen in de brief. Zonder de schaalvergroting die China gerealiseerd heeft, had zonne-energie in Europa volgens de ondertekenaars niet de status gehad die het nu heeft.

AGEM meldt komst van 4 grote nieuwe postcoderoosprojecten

AGEM meldt dat de postcoderoos in de Achterhoek ‘spreekwoordelijk los’ is. In het oosten zouden nog dit jaar 4 nieuwe projecten opgeleverd worden. Holland Solar meldde in mei dat er inmiddels een sluitende business case voor de postcoderoos moge- lijk is en dat de Belastingdienst 9 projecten had gehonoreerd. Berkelland, Wichmond- Vierakker, Zieuwent en Bronkhorst zijn volgens AGEM nu bezig met het succesvol uitrollen van een postcoderoosproject.

Beslaglegging in Costa Rica Nederlandse slachtoffers pv-fraude

Justitiële autoriteiten in Costa Rica hebben op verzoek van het Functioneel Parket voor circa 1 miljoen euro beslag gelegd op onroe- rend goed en bankrekeningen van een 57-ja- rige Nederlander en zijn ex-levenspartner. De Nederlander woonde sinds de schorsing van zijn voorlopige hechtenis in Costa Rica. De 57-jarige man is de hoofdverdachte in een lopend onderzoek van de FIOD naar een miljoenenfraude met beleggingen in Spaanse zonne-energieplantages.

INTER nationaal

EU ProSun vraagt officiële verlenging importheffing en minimumimportprijs aan
Het door SolarWorld geleide EU ProSun heeft bij de Europese Commissie een of- ficiële verlenging van de importheffingen en minimumimportprijs aangevraagd. Volgens persbureau Bloomberg beslist de EU in de komende drie maanden of de importheffing verlengd wordt.

Verenigd Koninkrijk presenteert plannen om te snijden in feed-in-tarieven
Het Verenigd Koninkrijk wil drastisch snijden in de huidige feed-in-tarieven. Het Department of Energy and Climate Change (DECC) heeft zijn plannen onthuld waarbij tot wel bijna 90 procent gekort wordt. De Britse Solar Trade Association (STA) heeft de plannen logi- scherwijs als ‘alarmerend’ bestempeld.

Solliance-partner Dyesol claimt doorbraak in stabiliteit van perovskiet-zonnecel
Het Australische Dyesol stelt een perovs- kiet zonnecel te hebben gemaakt van 1 vierkante centimeter die in de eerste 1.000 uur geen degradatie vertoont. De cel heeft een efficiency van circa 10 procent. Dyesol is sinds afgelopen zomer partner van het Nederlandse dunne film- onderzoekscluster Solliance.

Pv-fabrikanten spreken afkeur uit freeriders, 40 procent schendt regels
Trina Solar, SolarFrontier, Sunpower, aleosolar en SunPower spreken zich samen met recyclingorganisatie PV Cycle uit tegen bedrijven die zich niet houden aan de verplichte recycling van zonne- panelen. Volgens PV Cycle en de reeks van genoemde fabrikanten zou circa 40 procent van de pv-bedrijven die op de Europese markt actief is zich niet houden aan de verplichte inzamelingsregels van afgedankte zonnepanelen.

Europese Commissie zet mogelijk Chint Solar en Sunny Energy uit joint undertaking
De Europese Commissie zet mogelijk Chint Solar en Sunny Energy uit de joint undertaking (red. met daarin de mini- mumimportprijs, MIP) voor zonnepane- len. Chint Solar zou de Europese Unie in 2013 en 2014 niet de juiste informatie

verstrekt hebben over haar Europese import van zonnepanelen.

Amerika plaatst ruim 40 megawatt opslagcapaciteit in tweede kwartaal 2015
Amerika heeft 40,7 megawatt aan op- slagcapaciteit verwelkomd in het tweede kwartaal van 2015. Dit blijkt uit een rapportage van de US Energy Storage As- sociation (ESA) en GTM Research.

Frankrijk bereikt 6 gigawatt pv-vermogen, Duitsland nadert 40 gigawatt
Frankrijk heeft de mijlpaal bereikt van 6 gigawatt geïnstalleerd pv-vermogen. Duitsland is nog 1 gigawatt verwijderd van 40 gigawatt geïnstalleerd pv-ver- mogen en beschikt nu over 39 gigawatt zonnepanelen.

New Yorkse subsidiepot zonnewarmte onverwacht snel uitgeput
De New York State Energy Research and Development Authority (NYSERDA) her- zag in maart 2015 haar subsidieprogramma voor zonnewarmte. En met succes. De subsidie is door het grote succes uitgeput. De subsidie voor particuliere gebruikers kon oplopen tot 6.000 dollar en voor com- merciële systemen zelfs tot 150.000 dollar.

Duitsland subsidieert in 1 jaar tijd 35 procent extra opslagsystemen
Het aantal gesubsidieerde opslagsyste- men is in Duitsland in 1 jaar tijd met 35 procent toegenomen. Inmiddels zijn er meer dan 12.000 opslagsystemen via de subsidieregeling geïnstalleerd.

Stion gaat productiecapaciteit dunne filmzonnepanelen verdubbelen
De Amerikaanse fabrikant van dunne filmzonnepanelen Stion gaat haar productiecapaciteit verdubbelen van 60 naar 120 megawatt. Het bedrijf heeft bij AVACO productiemachines besteld ter waarde van 5,8 miljoen euro. In Neder- land worden de zonnepanelen van Stion geïmporteerd door EigenEnergie.net.

Verenigd Koninkrijk zag pv-vermogen in eerste helft 2015 groeien met 2,47 gigawatt
Het Verenigd Koninkrijk heeft in de eerste 6 maanden van 2015 het opgestelde

pv-vermogen met 2,47 gigawatt zien toenemen tot 7,55 gigawatt.

Subsidieprogramma voor combinatie pv en opslagsystemen op Franse eilanden
Er komt een subsidieprogramma voor de combinatie van zon-pv en opslagsystemen op de Franse eilanden. Er is ruimte voor 25 tot 50 megawatt aan projecten, goed voor een markt van 100 megawatt.

New York zet 500 solar trucks op de weg
De stad New York is gestart met het ver- duurzamen van de food truckmarkt door 500 food trucks met zonnepanelen op de weg te zetten. New York telt 8.000 food trucks, waarvan er 3.000 zonder licentie opereren. Amerika kent vele malen meer food trucks dan de stad New York, in heel het land rijden maar liefst 3 miljoen trucks.

Google presenteert Sunroof: eigen zonatlas voor Amerikaanse markt
Google heeft op haar website de afgelopen dagen het project Sunroof gepresenteerd. Inwoners van de San Francisco Bay Area, Fresno (in centraal Californië) en Boston hebben de mogelijkheid om met de tool te bekijken of hun dak geschikt is voor het opwekken van zonnestroom.

Trina Solar verwacht dit jaar 5 gigawatt zonnepanelen te verschepen
Trina Solar verwacht dit jaar 5 gigawatt zonnepanelen te verschepen. Het Chi- nese bedrijf heeft bekendgemaakt in het tweede kwartaal van 2015 1,23 gigawatt te hebben uitgeleverd. Een nieuw record. Bovendien heeft het bedrijf nu vier kwartalen op rij meer dan 1 gigawatt aan zonnepanelen uitgeleverd; het is daarmee het eerste bedrijf dat dit gelukt is.

Amerika doorbreekt grens van 20 gigawatt pv-vermogen
Via een sterk tweede kwartaal waarin circa 1,4 gigawatt aan zonnepanelen werd geïnstalleerd, heeft Amerika de grens van 20 gigawatt zonnepanelen doorbro- ken. GTM Research en de Solar Energy Industries Association (SEIA) melden dat het het zevende kwartaal op rij is waarin de Verenigde Staten meer dan 1 gigawatt aan zonnepanelen heeft verwelkomd.

Zonne-energie zichtbaar gemaakt

Digitale displays voor elke zonnepaneleninstallatie
Innovatieve techniek
Briljante LED displays
Individuele oplossingen voor veeleisende toepassingen

Siebert Nederland B.V.
Jadedreef 26, NL-7828 BH Emmen
Tel. +31 (0) 591 633 444
Fax +31 (0) 591 633 125
info.nl@siebert-solar.com

siebert-solar.com

MFC's Ask us, we've done it!

- » TMA, DEZ, SnCl₄, SiCl₄, POCl₃, TMG 30 mg/hour 0 ... 600 kg/h
- » SiH₄, H₂Se, NH₃, Ar, N₂O, H₂, NF₃, HF 1 sscm .. 400 m³/h
- » Profibus®, DeviceNet™, Modbus, EtherCAT®, FLOW-BUS
- » Vapour generation and control

T+31 (0) 318 551280 E verkoop@bronkhorst.nl I www.bronkhorst.nl

GOODWE
your solar engine

INNOVATOYR

*New Wi-Fi New Technology
Smaller and Smarter*

Solar Inverter
1.0~25kW

GOOD QUALITY GOOD VALUE GOOD SERVICE GOODWE

www.goodwe.com.cn Zevenwouden 194, 3524CX Utrecht Global Service Hotline: +86 4009-281-333 Sales@goodwe.com.cn

NIEUWSFLITSEN

Het aantal Nederlandse agrariërs dat stroom opwekt met zonnepanelen is gestegen van 4 procent in het voorjaar van 2012 naar 15 procent in het voorjaar van 2015. Dit blijkt uit onderzoek van CLM Onderzoek en Advies.

Technisch Expert Jansen uit Uithuizen heeft het aantal zonne-energiemedewerkers in één jaar tijd zien groeien van 8 naar 26. Volgens directeur Henk Jansen te danken aan de compensatieregeling voor bevestigingschade in het aardbevingsgebied van de provincie Groningen.

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) heeft voor het project Frisse Scholen een tool gelanceerd om te bekijken of het plaatsen van zonnepanelen interessant is. Deze tool belicht ook tal van andere zaken zoals het eigenaarschap en juridische aspecten.

iChoor organiseert na de tweede groepsaankoop in Antwerpen nu voor het eerst een groepsaankoop in West-Vlaanderen. Geïnteresseerden kunnen zich inmiddels inschrijven. Deelnemers aan de nieuwe groepsaankoop in West-Vlaanderen zijn er zeker van dat zij voor 1 juni 2016 over een pv-systeem beschikken.

Hilversum heeft het plafond voor zijn duurzaamheidsleningen aan burgers voor onder meer het toepassen van isolatie en het plaatsen zonnepanelen tot ruim 1 miljoen euro verhoogd.

Solar Comfort neemt per direct het operation & maintenance-contract over voor de pv-installatie van 1,6 megawatt met 6.120 zonnepanelen van Hitachi Data Systems. De bouw en het eerdere onderhoud werden uitgevoerd door Oskomera Solar.

Enphase heeft vanwege haar lovenswaardige 'brand management' en 'naamsbekendheid' in Frankrijk en de Benelux de 'EuPD Research TOP Brand PV' erkenning ontvangen. EuPD Research voert ieder jaar Europa-brede enquêtes uit.

BYD heeft in Duitsland het eerste megawattproject opgeleverd met het nieuw type zonnepaneel BYD 430, een zonnepaneel zonder frame en met dubbel glas. De Nederlandse markt is voor het paneel aangemerkt als target.

DENIM Solar introduceert de nieuwe website denimsolar.nl. De portal bevat alle ins en outs over de DENIM-zonnepanelenlijn. Installateurs die een DENIM-project hebben gerealiseerd kunnen dit op de website presenteren.

Het Amsterdams pv-pioniersproject Nieuw Sloten wordt na 20 jaar ontmanteld. De 250 kilowattpiek installatie is opgeleverd in 1996, als eerste grootschalige, volledig geïntegreerde zonnestroominstallatie wereldwijd.

Pv-groothandel Krannich Solar viert haar twintigjarig jubileum. Oprichter Kurt Krannich heeft in 20 jaar zijn tweemansbedrijf zien groeien naar een van de omvangrijkste internationale pv-groothandels, actief met 24 vestigingen.

Stichting ZON groeit en werkt aan scenario's voor toekomst van salderen

De werkgeversorganisatie Stichting Zonne-energie Ondernemers Nederland (ZON) ging medio 2014 van start. ZON heeft zich inmiddels volledig toegelegd op het salderingsdossier en het is drukdoende om alle verschillende stakeholders in het dossier op één lijn te krijgen. ZON heeft dit jaar Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN) een aantal scenario's laten uitwerken en doorrekenen in aanloop naar de evaluatie van de salderingsregeling die minister Kamp voor het jaar 2017 aangekondigd heeft. Uitgangspunt van deze scenario's is het behouden van de terugverdientijd – 6 tot 7 jaar – van pv-systemen. Door zelf met een groot aantal stakeholders een plan aan het ministerie van Economische Zaken en Infrastructuur & Milieu te presenteren, hoopt ZON niet overgeleverd te zijn aan de grillen van de Haagse politiek. ZON-bestuurslid Peter Desmet: 'Salderen is de marktdrijver van de Nederlandse pv-gemeenschap. Wij wachten niet stilzweigend af, maar proberen zelf sturing te geven aan het salderingsdossier.'

Huawei Solar Omvormers

Altijd beschikbaar voor de hoogste opbrengst

ProfiNRG
Leidsestraatweg 20
3481 EX Harmelen

Tel: +31 (0)30 265 8512
Email: info@profinrg.nl
www.profinrg.nl

SolarNRG
Mercuriusplein 40
2685 LP Poeldijk

Tel: +31 (0)174 752961
Email: info@solarnrg.nl
www.solarnrg.nl

Huawei Technologies Düsseldorf GmbH
Sudwestpark 60
90449 Nuremberg, Germany

Tel: +49 911 255 22 3053
Fax: +49 911 255 22 3090
Email: info.EnergyEU@huawei.com
www.huawei.com

EU PVSEC en Intersolar volgend jaar gelijktijdig in juni te München

Europa's bekendste zonne-energiebeurzen – de EU PVSEC en Intersolar – vinden in 2016 gelijktijdig (in de maand juni) en op dezelfde locatie (München) plaats. Zowel de Intersolar als de EU PVSEC heeft de afgelopen jaren het aantal standhouders als ook bezoekersaantal terug zien lopen. De organisatoren stellen dat het hen doel is om het sterkste solar event ter wereld neer te zetten en daar de directe aanleiding te vinden is voor de fusie. Overigens blijven beiden beurzen onafhankelijk, er vindt geen fusie plaats. Solar Magazine onderzoekt momenteel de mogelijkheden om een Engelstalige beursspecial te vervaardigen, iets wat de redactie tot vorig jaar jaarlijks voor de EU PVSEC realiseerde.

'Verhoging energiebelasting op aardgas geeft zonnewarmte een eerlijke kans'

Als de energiebelasting op aardgas net zo hoog wordt als op elektriciteit, dan leidt dat tot meer energiebesparing, meer warmtelevering en een hoger rendement voor zonneboilers, warmtepompen en elektrische auto's. Het een en ander komt naar voren in een onderzoek dat de onderzoekers van CE Delft presenteren. Zij stellen dat de inkomsten voor de Rijksoverheid bovendien fors stijgen bij een verhoging van de energiebelasting op aardgas. Dit kan volgens hen gezien worden als onderdeel van de vergroening van het belastingstelsel waarbij de extra inkomsten gebruikt kunnen worden voor een lagere belasting op arbeid.

ProfiNRG ziet vraag naar Huawei SUN2000-omvormers snel toenemen

ProfiNRG is sinds juni 2015 officieel distributeur van Huawei-omvormers in Nederland. 'Met de samenwerking met Huawei – die bekrachtigd is op de InterSolar in München – gaan we het marktaandeel van Huawei-omvormers in Nederland binnen afzienbare tijd vergroten', stelt Cees van de Werken van ProfiNRG. 'De Huawei-omvormers zijn zowel bij ProfiNRG als SolarNRG te bestellen. Wij zien beiden de vraag naar het product al snel toenemen.' Op de vakbeurs Energie – van 6 tot en met 8 oktober in de Brabanthallen – zal onder andere de Huawei SUN2000-33KTL te zien zijn op de stand van SolarNRG. Deze omvormer heeft 3 MPP-trackers en komt standaard met een AC- en DC-overspanningsbeveiliging type 2. Van de Werken: 'Deze omvormer is inmiddels al in meer dan 100 grote Nederlandse projecten toegepast, waaronder scholen en agrarische bedrijven.'

Van der Valk Solar introduceert keuzehulp voor montagesystemen

De sterk groeiende populariteit van pv-systemen zorgt ervoor dat continu naar nieuwe toepassingen wordt gezocht voor de montage van zonnepanelen. 'De wensen zijn uitgebreid en de daken divers, maar ook kwaliteitseisen en normeringen spelen een belangrijke rol. Wij hebben daarom een zeer praktische keuzehulp ontwikkeld, waarmee voor nagenoeg iedere situatie eenvoudig het juiste systeem kan worden gekozen', vertelt Denis de Vette van Van der Valk Solar Systems. 'Er is er één voor platte daken en één voor schuine daken. De keuzehulp laat niets aan het toeval over en geeft voor bijvoorbeeld elk type dak, elke configuratie en elke windbelasting het juiste montagesysteem aan.'

Netbeheerders zien aantal zonnepanelen fors toenemen

Enexis meldt dat het aantal woningen met zonnepanelen in de provincie Groningen in de eerste helft van 2015 met 59 procent is toegenomen tot 14.000 huishoudens. Alliander heeft het aantal huishoudens dat zelf duurzame energie opwekt zien toenemen van 63.000 naar 88.000 stuks. Netbeheerder Stedin stelt tenslotte dat in de afgelopen 2 jaar 1,5 keer zoveel klanten zonnepanelen aangeschaft en geregistreerd hebben.

Orange Solar vestigt nieuwe fabriek op De Belder in Roosendaal

Zonnepanelenfabrikant Orange Solar heeft bekendgemaakt waar haar Nederlandse fabriek gevestigd zal worden: op industrieterrein De Belder in Roosendaal. Orange Solar maakte afgelopen maart bekend in West-Brabant een zonnepanelenfabriek te realiseren met een productiecapaciteit van 70 megawatt, oftewel zo'n 280.000 zonnepanelen. De fabriek wordt in 2 fases gerealiseerd. Fase 1, bestaande uit een productielijn van 15 megawatt voor flexibele en standaard zonnepanelen, wordt in 2015 opgeleverd.

IZEN, KTI-WTI en Gutami Solar gaan weer groepsaankoop zonnepanelen in Antwerpen beleveren

IZEN, KTI-WTI en Gutami Solar Projects zijn ook voor de tweede groepsaankoop zonnepanelen Antwerpen als winnaar uit de bus gekomen. De drie partijen gaan het recordaantal inschrijvers van 11.500 gezinnen een aanbieding doen. De deelnemers kunnen volgens organisator iChoosr gemiddeld 26 procent goedkoper zonnepanelen plaatsen. De eerste groepsaankoop zorgde voor 2.400 nieuwe zonnepaneelinstallaties.

VolkerWessels neemt belang in zonnewarmteconcept Solar Freezer

Het was even stil rond de broers Wolters die in het najaar van 2014 de Solar Freezer presenteerde, een zonnewarmteconcept dat de gasrekening laat verdwijnen. Nu kondigt het bedrijf echter nieuwe investeerders aan. Bouwbedrijf VolkerWessels, Innovatiefonds Twente en De Groot Installatiegroep investeren enkele miljoenen euro's in Solar Worldwide Solutions. Roderick en Floris Wolters, de twee broers achter het bedrijf, presenteerden vorig jaar september met de Solar Freezer een zonnewarmteconcept dat de gasrekening terug zou brengen tot nul euro.

Nuon gaat via Solease pv-panelen verhuren aan consumenten

Nuon start in Overijssel, Limburg en de gemeente Utrecht een proefproject voor huiseigenaren die zonnepanelen willen huren. Nuon werkt voor het project samen met Solease. Nuon kondigde twee jaar geleden met veel bombarie aan 1 miljoen Nederlandse huiseigenaren aan zonnepanelen te willen helpen vóór eind 2015. Met het nieuwe project zal dan ook veel haast gemaakt moeten worden. Nuon klanten in Overijssel, Limburg en de gemeente Utrecht kunnen zich van september tot en met november aanmelden voor het project op de website. Door middel van een gratis online check kijkt Solease of het dak geschikt is voor het huren van zonnepanelen. Bij interesse liggen er na het maken van een afspraak 'binnen een dag' zonnepanelen op het dak.

Nederlandse bedrijven vroegen in 2014 4.679 keer EIA aan voor pv

Nederlandse bedrijven vroegen in 2014 4.679 keer Energie Investeringsaftrek (EIA) aan voor zonnepanelen. Daarmee nam zonnestroom circa 26 procent van de EIA-aanvragen voor haar rekening. In totaal kwamen in 2014 17.745 aanvragen binnen. Met 4.679 aanvragen voor zonnepanelen en 3.238 aanvragen voor led-verlichtingssystemen waren deze twee categorieën veruit het populairst. De meeste aanvragen kwamen uit de sector landbouw, bosbouw en visserij (25 procent), gevolgd door de groot- en detailhandel (24 procent) en de industrie (13 procent).

10 miljoen voor rijksmonumenten, 1648 zonnepanelen voor fabriekshal

18 rijksmonumenten krijgen de komende 2 jaar een bijdrage voor energiebesparende maatregelen. Minister Bussemaker (Cultuur) stelt hiervoor de komende twee jaar 10 miljoen euro beschikbaar. Een van de monumenten is de Westhal in Ede die voorzien gaat worden van 1.648 zonnepanelen waarvoor 500.000 euro subsidie beschikbaar gesteld wordt voor diverse maatregelen. Aan de regeling van het Rijk doen onder meer musea, molens, boerderijen en voormalige fabrieken mee.

Solarcentury en Eneco gaan zonnepark Ameland bouwen met 23.000 zonnepanelen

Op Ameland start in september de bouw van Nederlands grootste zonnepark. Op het terrein van het vliegveld in Ballum worden 23.000 zonnepanelen geïnstalleerd, goed voor een vermogen van 6 megawattpiek. Het park wordt begin 2016 opgeleverd. Dan wekt Ameland, dat nu nog alle stroom van het vasteland geleverd krijgt, de stroom voor haar ruim 1.500 huishoudens zelf op. Eneco neemt vanuit haar ervaring met grote energieprojecten de verantwoordelijkheid voor de realisatie en het beheer van het zonnepark op zich. Het zonnepark wordt gebouwd door Solarcentury. Deze verzorgt ook het onderhoud en de monitoring.

Eén derde consumenten geeft voorkeur aan woning met zonnepanelen

Consumenten schatten de waarde van een woning met zonnepanelen bijna 5.500 euro hoger in dan eenzelfde woning zonder. Daarnaast geniet een woning met zonnepanelen de voorkeur van een derde van de consumenten bij verhuizing. Dit alles blijkt uit de USP Energie Monitor, een ieder kwartaal terugkerend consumentenonderzoek van USP Marketing Consultancy.

PROJECTFLITSEN

a.s.r. verzekeringsmaatschappij rondt dit jaar de **grootschalige duurzame renovatie** van haar hoofdkantoor in Utrecht af. In het kader van de operatie worden onder meer 1.200 zonnepanelen op het dak geplaatst.

Woongood Zeeuws-Vlaanderen plaatst in 2015 op **250 woningen en 4 woongebouwen zonnepanelen**. In de vijf volgende jaren worden telkens nog eens 300 woningen van pv voorzien. De woningcorporatie zoekt nog installateurs.

De **Alkmaarse sportwethouder Dijkman** heeft de eerste van **1.700 zonnepanelen op sportcomplex De Meent** geplaatst. Het project wordt grotendeels dit jaar opgeleverd, volgend jaar volgt namelijk nog deels nieuwbouw.

AH Vrij Groen, Grond en Infra in Wateringen heeft ruim **1.700 vierkante meter zonnepanelen**, 566 stuks met de onderconstructie ValkPro+ van Van der Valk Solar Systems, aangelegd op het dak van

haar loods. Hiermee wekt de organisatie de helft van de jaarlijkse energiebehoefte op.

De bouw van de **Solar Campus Purmerend** gaat eind 2015 van start. Alleco Solar Energy krijgt definitief de SDE+-subsidie voor de aanleg van de **8,5 hectare tellende Solar Campus Purmerend** (Baanstee-Noord).

Het is ongetwijfeld een van de grootste **pv-systemen die Brussel** in het afgelopen jaar heeft verwelkomd; de installatie met **2.735 zonnepanelen** voor Orka in de Brusselse gewestplaats Evere. De installatie is geleverd door Martifer Solar.

De eerste zonnepanelen uit de tweede fase van het **woningcorporatieproject Zonnig-Limburg** zijn afgelopen week gelegd. Het samenwerkingsverband van 10 Limburgse corporaties wil ten minste **3.000 huizen van pv** voorzien.

Zon & Zo heeft de Europese aanbesteding voor de gemeente Almere gewonnen. Het betreft 22 panden waarvan 11 buurtcentra, 3 zwembaden en 8 sportzalen. Alle panden worden voorzien van in totaal **1.650 zonnepanelen**.

De **middelbare school De Meerwaarde** in Barneveld heeft **1.190 zonnepanelen** van Canadian Solar in gebruik genomen.

Dunea gaat **1,4 megawatt zonnepanelen** installeren op de productielocatie in Scheveningen. Royal HaskoningDHV heeft samen met Dunea de voorbereiding hiervoor gedaan en het ontwerp opgesteld en uitgewerkt.

Cofely is in augustus in opdracht van de TU Delft gestart met het aanbrengen van **4.500 zonnepanelen** op de daken van

diverse gebouwen op het universiteitsterrein. In totaal ligt er straks 1,2 megawatt op de daken.

Verpleeghuis Rumah Kita, speciaal opgezet voor Indische en Molukse ouderen in Wageningen, is gestart met het aanbrengen van **500 zonnepanelen**. Het project krijgt SDE+-subsidie.

IZEN heeft het zonnepark op het dak van het nieuwe **distributiecentrum van Wehkamp** opgeleverd. Het systeem bestaat uit **9.828 zonnepanelen**. Het gebouw is geopend door Koning Willem-Alexander.

Lingewaard Energie gaat in **glastuinbouwgebied Bergerden** opdracht geven voor de bouw van het volgens de coöperatie grootste drijvende zonnepark van Europa met **1.520 zonnepanelen**.

Landbouwbedrijf Bakker uit Bierum is gestart met het plaatsen van het eerste deel van **5.000 zonnepanelen** die geplaatst worden met SDE+-subsidie die in 2014 met succes verkregen is.

Het Friese **Global Solar Investments** gaat **4 zonneparken** met een totaal vermogen 140 megawatt bouwen in Benin. Global Solar Investments is onderdeel van Gutami Holding, waar tevens onder meer Gutami Solar uit Beringen (België).

SolarToday bouwt verder aan grootste SolarEdge-project. SolarToday heeft inmiddels **38 snellaadstations** van FastNed voorzien van zonnepanelen. Het grootste Nederlandse SolarEdge-project -in totaal wordt uiteindelijk 4,2 megawatt aan zonnepanelen geplaatst op 218 snellaadstations- is daarmee vol op stoom. Nog dit jaar moet het 50e station gerealiseerd worden.

Ebbinge

Search | Advies | Interim

Sales manager solar - groeibedrijf

tech nichespeler in zonne-energie

Eternal Sun, gezond techbedrijf, bouwt systemen die zonlicht voor 98% nabootsen. Afzet wereldwijd, de concurrentie ver vooruit, in eigendom oprichters en investeringsmaatschappij. Opgericht in 2011 door twee Delfts ingenieurs. Succesvol en sterk groeiend, jaarlijks >>verdubbeling. Recent prijswinnend nummer 1 in de wereldwijde top-50 van veelbelovende solarbedrijven. Groei door nuchter ondernemerschap blijft het credo. Omzet dit jaar boven de 2 miljoen, groeit naar 10 miljoen in 2017/2018. De functie van sales manager is nieuw. Krijgt de leiding over gestructureerde internationale sales, key-account bewerking, agenten/distributeurs. Eigen binnendienst lead/back-office. Grote stroom aan leads. Klanten meest in Verre Oosten en Europa. Ontwikkelt bestaand netwerk, legt contact, acquireert, sluit de belangrijke zakelijke contracten, 30% reizen. Rapporteert aan en werkt nauw samen met CEO. Hoge eisen, gezocht wordt internationale sales ervaring in B2B kapitaalgoederen. En potentieel. Solar ervaring een pre, geen must, wel sales toptalent en zakelijk gesprekspartner. Energiek, positief. Doe je het goed, dan groei je mee en door. Circa 8 jaar ervaring. Kan mee-ondernemen. ebbinge.nl/28331. **Den Haag**

reageren graag via www.ebbinge.nl | 020 5 725 725 | info@ebbinge.nl

De Europese zonnewarmtemarkt

De Europese zonnewarmtemarkt is in 2014 gekrompen met 7 procent. De European Solar Thermal Association (ESTIF) meldt dat in 2014 bij marktleider Duitsland minder dan 1 miljoen vierkante meter zonnecollectoren bijgeplaatst werd. Groeiers zijn Griekenland (19 procent, 270.000 vierkante meter nieuw collectoroppervlakte) en Denemarken (19 procent en 180.000 vierkante meter nieuw collectoroppervlakte). België zag een krimp van 12 procent en installeerde 36,4 megawatt_{th}. Nederland zag het vermogen in 2014 groeien met 22 megawatt_{th}.

De Twentse multimiljonair Gerard Sanderink – met Sanderink Investments eigenaar van Centric en het beursgenoteerde Oranjewoud, waar ook Strukton onder valt – is eigenaar van DSS en tegenwoordig dus ook van Wagner Solar. DSS wordt sinds jaar en dag geleid door algemeen directeur Brigitte van Egten. Van Egten geeft inmiddels ook leiding aan Wagner Solar. Op zijn beurt treedt commercieel directeur Marcel van der Heijden voortaan op als voorman van DSS.

Warmteterugwinning

Wagner, dat in zijn hoogtijdagen zo'n 400 werknemers telde, is vooral bekend van de productie van zonnecollectoren en het 'Tric' montagesysteem voor zonnepanelen en -collectoren. 'En het bedrijf zal in lengte van jaren zonnecollectoren blijven produceren', stelt Van Egten. 'Maar inmiddels nemen ook de wereldwijde groothandelsactiviteiten in zonnestroom snel toe. Ik ben het bedrijf aan het omvormen naar een producent en groothandel die zich richt op energiebesparende producten. Zo is het assortiment uitgebreid met producten voor warmteterugwinning (wtw) uit afvalwater.' In Nederland is DSS groot geworden door het aanbieden van deze zelfontwikkelde en met zonnewarmte gecombineerde wtw-producten. Zo kan met de DSS douche-wtw 65 procent van de warmte uit douchewater teruggewonnen worden. Van der Heijden: 'In Nederland is er bijna geen nieuwbouw waar niet gedacht wordt aan warmteterugwinning uit afvalwater. Logisch, omdat warm tapwater een steeds groter deel van de totale energiebehoefte vormt en dus kan je daarmee grote bespaarstappen zetten.' 'Een combinatie van zonnewarmte en douche-wtw is ook een goed idee. De gratis opgewekte warmte kun je feitelijk tweemaal gebruiken', vult van

Egten aan. 'Naast wtw-producten zijn verder zowel aan het assortiment van DSS als Wagner Solar pvt-panelen (red. een combinatie van zonnestroom en zonnewarmte) toegevoegd. Deze panelen worden in opdracht geproduceerd door 2Power.'

Groeimogelijkheden

Volgens Van Egten heeft Wagner Solar ook haar blik verruimd als het gaat om afzetmarkten. 'Je kunt je niet langer alleen op Europa richten. Zowel de zonnewarmte- (red. zie kader) als de pv-markt is hier immers gekrompen. Om die reden wordt hard gewerkt aan een stevige internationale poot. Inmiddels werpt dit zijn vruchten of met succesvolle leveringen in de Verenigde Arabische Emiraten, Saoedi-Arabië, Mauritius, Cyprus, Turkije en Amerika. Ook binnen Europa wordt gewerkt aan expansie via afzetkanalen in Engeland, Italië en Frankrijk.' De omzetverdeling van Wagner is volgens Van Egten ongeveer 'fifty-fifty'. 'Wij richten ons op een omzet van 20 miljoen euro waarbij zowel zonnewarmte als zonnestroom de helft voor hun rekening neemt. Daarnaast zijn de afzetmarkten voor pvt en douche-wtw volop in ontwikkeling. En ondanks dat er in Nederland binnen de zonnewarmtemarkt geen 'hosanna'-sfeer heerst, ziet Van der Heijden ook

hier nog flinke groeimogelijkheden. 'Nederland heeft qua opgesteld zonn Vermogen een gigantische achterstand op een land als Duitsland.'

Warmtevraag

Een vreemde ontwikkeling volgens van der Heijden, omdat zonneprodukten immers technologisch vrijwel uitontwikkeld zijn. 'Een zonnecollector heeft per vierkante meter 3,5 keer zoveel energieopbrengst als een zonnepaneel. Helaas geldt dat energieopbrengst wat anders is dan het financiële voordeel dat zonnewarmte oplevert. Bij zonnestroom zijn er allerlei ondersteuningsmechanismen die het interessant maken. Bijvoorbeeld het terugvorderen van de btw, de mogelijkheid tot salderen en een fors verschil in energiebelasting. Zo lang dit ongelijke speelveld er is, zal zonnewarmte een kleinere markt blijven. Op de lange termijn ben ik er echter van overtuigd dat het een en ander zal veranderen. Zeker gezien de grote warmtevraag die ons land kent en de bijbehorende wens tot verduurzaming.' Terug naar Wagner Solar. Volgens Van Egten is het bedrijf op de goede weg. 'De transitie van Gründlichkeit naar flexibiliteit is in volle gang. Duits ondernemerschap herbergt angst voor risico's, waardoor men minder creatief is. Een Nederlander start gewoon en lost de

problemen die ontstaan al doende op. Dit zorgt ervoor dat men weliswaar kwalitatief goede producten maakt, maar het vaak ontbeert aan creativiteit en flexibiliteit om ondernemingen door zwaar weer te loodsen. Door te transformeren en in te spelen op veranderende marktomstandigheden moet Wagner een flexibel bedrijf worden. Over vijf jaar moet er een onderneming staan die productconcepten verkoopt – en als onderdeel daarvan in staat is tal van innovatieve producten te vervaardigen en te leveren – om een woning of gebouw zo energiezuinig mogelijk te maken.'

Wensen

Om zonne-energie ook in de toekomst de ruimte te bieden, heeft Van Egten nog wel een wens: 'In Nederland moet er een bouwverordening komen die ervoor zorgt dat woonhuizen te allen tijde geschikt blijven om minimaal 20 vierkante meter zonne-energie te plaatsen. Het is bizar hoeveel woningen Nederland kent met dakopstanden, dakramen of dakkapellen op de zuid-, zuidwest of zuidoostzijde. Dit zorgt er niet alleen voor dat het in woningen te warm wordt, maar het belemmert bovendien de toepassing van zonne-energie.'

Van der Heijden heeft op zijn beurt vooral de wens om zonnewarmte beter tot z'n recht te laten komen. 'Negen van de tien Nederlandse particulieren kiest voor zonne-energie omdat het meer geld oplevert dan een spaarrekening. Het is aan onze overheid om daarvoor de juiste omstandigheden te creëren en aan de sector zelf om zonthermie beter te commercialiseren dan nu het geval is. Alleen dan zal zonne-energie, pv én thermie, optimaal kunnen worden benut.'

Brigitte van Egten en Marcel van der Heijden (Dutch Solar Systems) over aankoop Wagner Solar:

'DUITSE GRÜNDLICHKEIT MET EEN TOEFJE NEDERLANDSE FLEXIBILITEIT'

Het was vorig jaar september een donderslag bij heldere hemel; het bericht dat het Enschedese Dutch Solar Systems (DSS) de failliete Duitse zonnecollectorfabrikant Wagner Solar overnam. Wagner Solar viel in april 2014 om en werd door één van haar trouwe klanten overgenomen. DSS nam wel al jarenlang zonnecollectoren af van Wagner. De redactie van Solar Magazine spreekt met de directie van Wagner Solar en Dutch Solar Systems over de huidige stand van zaken.

REAL VALUE

DE NIEUWE SUNMODULE PROTECT: STERK EN MOOI

Een paneel waarop men decennialang kan vertrouwen: de Sunmodule Protect is door het innovatieve gebruik van de nieuwste glastechnologieën vrijwel onverwoestbaar en garandeert een langdurig hoog rendement. Ook vanuit optisch oogpunt weet de Sunmodule Protect te overtuigen, want ze is compleet in het zwart verkrijgbaar – de cel, het frame en zelfs de paneelhoeken.

40 JAAR ZONNESTROOMERVARING: Als PV-pionier beschikken we over 40 jaar technologie-ervaring. Deze knowhow zetten we om in topkwaliteit en vooruitstrevende oplossingen voor onze klanten.

 WWW.SOLARWORLD-BENELUX.COM

**SOLARWORLD QUALITY –
VALUE YOU CAN COUNT ON**

SOLARWORLD
REAL VALUE

Peter Linders (Platform 31 en Energiesprong) over de Stroomversnelling:

‘Zonne-energie moet sexy gemaakt worden, werken aan een gecombineerde propositie’

Twee jaar geleden zetten vier bouwers en zes woningcorporaties hun handtekening onder de Stroomversnelling Huur. Het doel? Na een pilotfase van twee jaar in 2020 111.000 huurhuizen energieneutraal maken. Na de Stroomversnelling Huur volgde in september 2014 de Stroomversnelling Koopwoningen. Deze zomer besloot de provincie Noord-Brabant de koppositie te pakken door de Stroomversnelling Brabant in het leven te roepen. De redactie van Solar Magazine sprak met Peter Linders van Platform 31 (red. dat het innovatieprogramma Energiesprong en de Stroomversnelling genereerde) die bij alle drie de Stroomversnelling-trajecten betrokken is en vroeg hem naar de stand van zaken en de kansen voor de zonne-energiesector.

‘Basisgedachte van de Stroomversnelling is dat huurders hun energiekosten aan hun woningcorporatie betalen, een zogenaamde Energie Prestatie Vergoeding (EPV)’, opent Linders het gesprek. ‘De corporaties investeren dat geld op hun beurt in renovatie en bouwers leveren duurzaam gerenoveerde woningen zonder energiekosten, oftewel Nul op de Meter (NOM).’

Ervaringen

‘Uit de ervaringen van de landelijke Stroomversnelling Huur en Koopwoningen (red. zie kader) is gebleken dat het belangrijk is om massa te creëren; massa die bij de woningcorporaties gevonden kan worden’, duidt Linders. ‘Dit is nodig om een marktaanbod te creëren dat niet alleen betaalbaar is, maar waarvan ook de goede kwaliteit geborgd wordt. Innovatie in de woningbouw wordt in de Stroomversnelling gefinancierd vanuit andere bronnen

dan de kas van de bouwbedrijven. Hoe mooi zou het zijn als we een groot deel van de totale Nederlandse energierekening gebruiken om gave spullen te ontwikkelen waar ieder woonconsument blij van wordt?’ De initiatiefnemers van het Stroomversnellingsprogramma hebben uitgerekend dat bij een investering van 45.000 euro de maandelijkse kosten voor een hypothecaire aflossing en rente gelijk of lager zijn dan de kosten voor het energieverbruik vóór de renovatie. Men is daarbij uitgegaan van een gemiddelde rijtjeswoning, gebouwd tussen 1950 en 1980, met een gemiddelde energierekening van 175 euro per maand. Linders: ‘2,2 miljoen Nederlandse woningen zijn voor een dergelijke upgrade geschikt en via de Stroomversnelling Huur en Koopwoningen zijn inmiddels zo’n 400 tot 500 woningen gerealiseerd. Bovendien zijn 8.000 van de 11.000 woningen uit de

Stroomversnelling Huur geïnventariseerd, gekenmerkt en geoormerkt.’

Procesverandering

Daar waar de Stroomversnelling Huur tot enkele honderden woningen heeft geleid, gaat het volgens Linders bij de Stroomversnelling Koopwoningen vooral om procesverandering. ‘Stoplichten zijn op groen gekomen en gemeenten zijn gaan beseffen dat ze iets moeten doen aan hun eigen processen om ook particuliere huiseigenaren te overtuigen hun woning NOM te maken. Bovendien is onder leiding van een taskforce die zich bezighoudt met financiering, gewerkt aan een nieuw model waarbij er op een andere manier naar woningwaarde wordt gekeken. Daarbij wordt ook de energiewaarde meegerekend en worden zo energiebesparende en -opwekkende componenten gekapitaliseerd. Hierdoor is het nu mogelijk om los van inkomen 25.000 euro ►

Groothandel voor de zonnepaneel installateur

- ⊕ Ook uw engineering partner in ondersteuning van grote projecten.
- ⊕ Gratis handige software tools om zelf uw montagesysteem samen te stellen.
- ⊕ Alle denkbare installaties voor op het dak, veld of water.

www.vdh-solar.nl

⊕ Perfecte ondersteuning aan de installateur. Ook dat is VDH Solar.

Wij willen samen met u het beste halen uit uw installateurs en bieden ze daarom de perfecte ondersteuning. Of het nu gaat om een grootschalige toepassing van zonnepanelen op een gebouw of om het ontwikkelen en realiseren van een zonnepark, VDH Solar is te allen tijde uw ervaren partner.

VDH Solar is dé groothandel voor de zonnepaneel installateur, die u een ruim assortiment van zonnepanelen, montagesystemen, omvormers en toebehoren biedt. Wij leveren onze producten en diensten aan technische installatiebedrijven, projectontwikkelaars en professionals in de bouw- en vastgoedsector.

Frankrijklaan 9, 2391 PX Hazerswoude-Dorp
T: (0172) 235 990, F: (0172) 235 995, E: info@vdh-solar.nl

extra hypotheek te krijgen voor een NOM-woning. Dat moet uiteindelijk 50.000 euro gaan worden.' Verder is er in de Stroomversnelling Huur en Koopwoningen nog tot en met 1 januari 2016 een pilotfase. Hierin wordt beproefd wat werkt en wat niet. Deze gaat vooraf aan de fase waarin kant-en-klare producten uit de fabriek rollen en voor de gewenste prijs aangeboden worden. Huiseigenaren – al dan niet particuliere woningbezitters of woningcorporaties – gemeenten en bouw(s) geven invulling aan een renovatie naar NOM. Onder meer AERspire en SCX Solar hebben in combinatie met Heijmans enkele tientallen woningen uitgerust met hun dakgeïntegreerde pv-systemen in respectievelijk Tilburg en Eindhoven.

Bijdrage solar

De zonne-energiesector heeft binnen de Stroomversnelling volgens Linders nog een flinke bijdrage te leveren. 'Ik daag de solar industrie uit om zonne-energie sexy te maken. Dat is dus niet zoals het nu gebeurt met veelal blauwe zonnepanelen met een zilveren rand. Het moet esthetisch verantwoord en tegelijkertijd betaalbaar zijn. Op beide punten is er nog een wereld te winnen.

Verder zie ik kansen om via monitoring – iets wat in de genen van de solar industrie zit – waarde toe te voegen. Bouwbedrijven hebben behoefte aan nieuwe unique selling points en zonne-energie kan daarbij helpen. Tegelijkertijd moeten de aanbiedende coalities – via de Stroomversnelling bieden bouwbedrijven immers samen met een groot aantal leveranciers (van warmtepompleveranciers tot installateurs en solar bedrijven) het NOM-concept aan – over de juiste propositie nadenken. Een voorbeeld van een waardepropositie kan een ruimere zolder zijn die ontstaat doordat een zonne-energiebedrijf samen met een bedrijf als Velux en een dakenleverancier een bestaande zolder vergroot en het (ver)nieuw(d)e dak zonne-energie laat opwekken. Oftewel lekker wonen en ruimer wonen en vanuit de klant aan waardeproposities denken.' Aan het einde van het kalenderjaar lopen de Stroomversnelling Huur en Stroomversnelling Koopwoningen teneinde en zullen zonder subsidie van het ministerie van Binnenlandse Zaken er volgens Linders meters gemaakt gaan worden. 'Provincies en gemeenten moeten uitvoering

gaan geven aan het landelijk bedachte concept. Noord-Brabant is samen met Utrecht en Groningen een van de koplopers. Ook Gelderland, Noord-Holland en Limburg bekijken momenteel of ze tot een soortgelijke deal kunnen komen als in Brabant het geval is. Kortom, er zullen in de komende jaren ontzettend veel woningen gerealiseerd gaan worden en zonne-energiebedrijven die nog willen aanhaken zijn net op tijd om op de steeds sneller rijdende trein te springen.'

De drie Stroomversnellingen

Stroomversnelling Huur

Twee jaar geleden zetten vier bouwers en zes woningcorporaties hun handtekening onder de Stroomversnelling Huur. Het doel is na een pilotfase van twee jaar in 2020 111.000 huurhuizen energieneutraal maken, binnen 10 werkdagen en voor maximaal 45.000 euro.

Stroomversnelling Koopwoningen

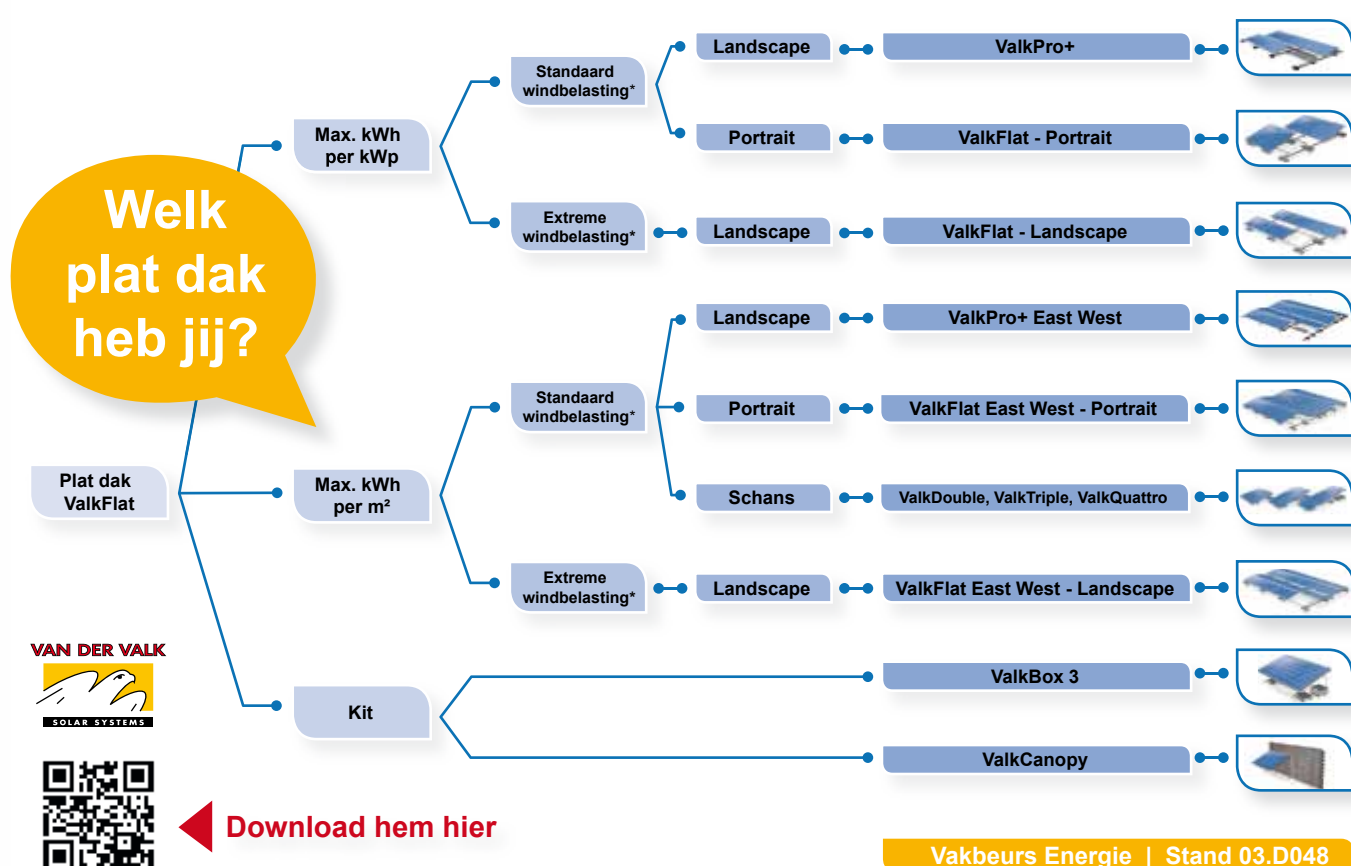
De Stroomversnelling Koopwoningen is een logisch vervolg op Stroomversnelling Huur. Het doel? Na een pilot van honderd woningen vanaf 2016 zo'n 50.000 koopwoningen per jaar – in totaal 1,8 miljoen – NOM maken.

Stroomversnelling Brabant

Via de Stroomversnelling Brabant gaan de provincie Noord-Brabant, de vijf grote gemeenten (B5), bouwers, adviseurs, kennisinstituten, woningcorporaties en opdrachtgevers in de komende 35 jaar gezamenlijk 800.000 woningen Nul Op de Meter (NOM) maken. Het startschot is begin juli gegeven. Binnen de Stroomversnelling Brabant zijn 11 woningcorporaties aan de slag gegaan om de eerste 1.000 NOM-woningen te realiseren. Momenteel worden 'voorbeeldwoningen' geselecteerd die een vooruitgeschoven post zijn voor de vele duizenden soortgelijke woningen die in een later stadium verduurzaamd kunnen worden.

Keuzehulp plat dak systemen | Van der Valk Solar Systems

TRITEC

Premium quality
Made in Europe
Swiss engineering

Nieuw en uniek TRI-MAX EU paneel

Door heel Nederland op voorraad bij SolarToday

TRI-MAX

Voor een max. aan kilowatt uren

- 12 jaar EU fabrieksgarantie, 25 jaar lineaire power over max. 80% opbrengst onder TRITEC garantie
- Gegarandeerde positieve tolerantie van 0+5 Watt piek bij afzonderlijke meting
- Maximaal 5400Pa sneeuwbelasting en 2400Pa windbelasting
- Alle panelen ondergaan de electro-limineuze TRITEC kwaliteitsinspectie
- Hoge kwaliteit en geventileerde junction box IP65 en MC4 connector systeem
- Hareon cellen, Tier 1 producent - Bloomberg lijst

INLEGSYSTEEM TRITEC

Montagesysteem zonder negatieve druk

- Geen continuele druk op het aluminium kader, dit voorkomt problematiek:
 - Delaminatie: hierdoor kan o.a. water infiltreren.
 - Barsten in het glas: na jaren indirect druk op het glas vanuit het kader kan er een barst in het glas komen.
 - Microcrashen in de cellen: deze zijn niet zichtbaar en bieden weerstand.
- Door de combinatie van 6 meter inlegprofielen en een kruisverbinding wordt het gewicht beter verspreid. Er ontstaan hierdoor geen puntbelastingen.
- Geen ruimte tussen de zonnepanelen. Hierdoor kan vuil geen grip krijgen en gebruikt u minder m² op het dak. Zo haalt u nog meer rendement uit elke m².

Onderscheid jezelf door middel van kwaliteit!

SolarToday distributiepunten

SolarToday Haarlem Küppersweg 2 2031 EC Haarlem 023 - 711 22 04	SolarToday Dalfsen De Vesting 34 7722 GA Dalfsen 0529 - 46 94 41	SolarToday Zierikzee Julianastraat 40 4301 NC Zierikzee 0111 - 45 31 57	SolarToday Beegden Beegderveld 5 6099 ZH Beegden 0475 - 58 22 22	SolarToday Gemert Dommel 7 5422 VH Gemert 0492 - 39 29 63	SolarToday Dokkum Rondweg-west / Houtkolk 1 9101 BH Dokkum 0519 - 82 03 00
--	---	--	---	--	---

WWW.SOLARTODAY.NL

TRITEC

www.tritec-energy.com

Sunrise laat Europe BV ploffen, 'productgarantie vervalt'

Het ontduiken van de Europese importheffingen op Chinese zonnepanelen heeft een structureel karakter. Dit beeld wordt opnieuw bevestigd omdat de Nederlandse douaneautoriteiten nog altijd naheffingen versturen en tientallen (buitenlandse) importeurs in onderzoek hebben. Naheffingen van enkele miljoenen per geval leiden tot nieuwe faillissementen. Deze zomer is Sunrich, de Europese vestiging van het zeer courante merk Sunrise, door een Duitse rechtbank failliet verklaard. Met het wegvallen van de importeur is er geen partij meer die productaansprakelijk is voor de Sunrise zonnepanelen.

De vraag naar zonnepanelen uit Azië gaat in 2015 volop door. Tot 1 augustus 2015 is er in Rotterdam voor een waarde van 780 miljoen euro aan zonnepanelen ingevoerd, zo meldt het Ministerie van Financiën. Belangrijkste exportlanden zijn China (479 miljoen, 61 procent van totaal), Taiwan (114,9 miljoen euro, 15 procent van totaal) en Singapore (70 miljoen euro, 9 procent van totaal). Over dezelfde periode in 2014 was deze importwaarde iets hoger met ruim 904 miljoen euro. De antidumpmaatregelen vanuit de Europese Commissie zijn in de loop van 2013 van kracht geworden. In principe golden deze maatregelen voor twee jaar, maar nu EU Prosun bij de Europese Commissie de maatregelen wil laten evalueren, zullen de antidumping- en antisubsidiemaatregelen tot begin 2017 gelden. Elke fabrikant die niet valt onder de 'joint undertaking' tussen de Europese Commissie en China, draagt maximaal 64,9 procent aan antidump-

heffingen af, mits het land van herkomst van de zonnepanelen China is.

Ontduiking

'Het financiële verschil tussen niet of wel afdragen van importheffingen werkt misbruik in de hand.' Aan het woord is Jikke Biermasz, werkzaam als advocate bij Kneppelhout & Korthals en gespecialiseerd in het douanerecht. Kees Bouwmeester, belastingadviseur en senior associate bij Loyens & Loeff, voegt toe: 'Er is kaf onder het koren in de zonne-energiebranche. Zonnepanelen werden ver onder de kostprijs gemaakt, dus er zijn genoeg gelukszoekers in deze branche.' Dat importheffingen hoogstwaarschijnlijk ontdoken worden, blijkt uit nieuwe informatie van de Nederlandse Douane. Een woordvoerder: 'Aan tientallen importeurs zijn er naheffingen verstuurd en nog tientallen dossiers zijn in onderzoek, die nog tot naheffing kunnen leiden. Ook hebben we momenteel

beslag gelegd op 47.000 zonnepanelen.' De woordvoerder benadrukt dat er voor 'tientallen miljoenen euro's aan naheffingen is geïnd en dat er nog voor tientallen miljoenen euro's aan niet betaalde naheffingen openstaan'. Reden van de naheffingen is dat de panelen in China gefabriceerd zijn, maar met een ander land van herkomst zijn verscheept.

Failliet

De antidumpmaatregelen hebben er sinds 2013 ook toe geleid dat er steeds meer nieuwe en kleinere (Chinese) merken in Rotterdam worden ingevoerd. Voor de maatregelen van de Europese Commissie waren merken zoals ZN Shine, Simax, Amerisolar en Sunrise vrijwel non-existent. Nu er begin dit jaar duidelijke tekenen waren van groot-schalige omzeiling van de joint undertaking en ontduiking van importtaksen, lijkt de Europese Commissie strenger op te treden. Na Renesola, Canadian Solar en ET Solar, is nu ook het ►

Sunbeam

HET PROFESSIONELE PV MONTAGESYSTEEM

Nieuw systeem geboren

SUNBEAM is uitgegroeid tot een van de meest populaire leveranciers van montagesystemen voor zonnepanelen op platte daken, op basis van kwaliteit, service en installatiegemak.

Met trots presenteren wij een **geheel nieuw ontworpen montagesysteem** met enkele innovaties die elke professional zal waarderen:

- universele eindklemmen
- variabele rij-afstanden
- montage met 1 tool
- kleinere transportvolumes
- scherp gedaalde systeemprijs

Bel ons of bezoek ons op de komende Vakbeurs Energie voor het hele verhaal.

Leverbaar vanaf medio oktober 2015

Bezoek is van harte welkom op de Vakbeurs Energie (stand nr. C.032)

Sterk in ondersteuning

www.sunbeam-pv.com

E info@sunbeam-pv.com

T 030 - 43 00 333

Valbeveiliging tijdens montage zonnepanelen

RSS
WORK SAFE SAVE TIME

Zeker
75%
goedkoper
dan steigerbouw!

T 085 782 16 02 - info@rss-roof.com - www.rss-roof.com

courante merk ZN Shine door de Europese Commissie uit de joint undertaking gezet. ZN Shine liet haar modules door 'gelieerde bedrijven' in China produceren en via een omleiding naar Europa verscheppen. ZN Shine geldt binnen Nederland als een zeer courant merk, dat door diverse partijen en inkoopcollectieven is aangeboden.

De merken Simax en Sunrise, beide geen onderdeel van de joint undertaking, hebben sinds eind 2013 met respectievelijk Simax Green New Energy en Sunrich importkanalen in Europa geopend. Eind juli dit jaar werd bekend dat GmbH Sunrich failliet is verklaard door een Duitse rechtbank. Sunrich gold als de officiële Europese vestiging – en daarmee importeur – van het zeer courante merk Sunrise, dat nog steeds door tientallen partijen in Nederland wordt aangeboden. De reden van het faillissement is niet bekend.

De redactie van Solar Magazine heeft achterhaald dat de importactiviteiten van Sunrich via twee andere firma's – het Duitse Rich Power Tech GmbH en het Nederlandse (!) SRS Power BV – daags na het faillissement al weer zijn voortgezet. De laatstgenoemde vennootschap, al in januari 2014 ingeschreven bij de Kamer van Koophandel, heeft haar BV laten registreren bij het trustkantoor Vistra, dat opereert vanuit Schiphol. Uit het handelsregister blijkt het formele bezoekadres echter in Hongkong te liggen en telt SRS Power één bestuurder die tevens aandeelhouder is. Dat SRS Power een bestuurder heeft aangesteld buiten Europa, zodat deze buiten schot kan blijven van de Europese autoriteiten, is een veelgebruikt patroon bij zogenaamde plof-bv's.

Naheffingen

Het is onbekend of Sunrich, dat primair via Rotterdam invoerde, slachtoffer is geworden van de naheffingen die op basis van Europese regelgeving door de douane zijn opgelegd. Maar volgens advocate Biermasz is het algemeen bekend dat de soms aanzienlijke naheffingen tot financiële problemen leiden onder importeurs. Binnen het zonnepanelendossier staat ze importeurs bij en in andere gevallen ook wel douane-expediteurs, die de goederen voor de importeurs inklaaren. 'Douaneclaims kunnen voor de importeur of zijn schuldeisers aanleiding zijn om de spreekwoordelijke stekker eruit te

trekken. Ook douane-expediteurs lopen tijdens het aangifteproces en/of als zij op hun eigen naam hebben aangegeven, het risico om de importheffingen te betalen. Dat levert vooral een probleem op als de importeur geen verhaal biedt, bijvoorbeeld bij een faillissement.' Bouwmeester hierover: 'Wij adviseren expediteurs dan ook om de garantie op aangifte naar de importerende partij te verleggen.'

Plof-bv's

Hoewel het geval Sunrich op zichzelf kan staan, lijken in dit geval de importheffingen 'plof bv's' in de hand te werken. Hoe is het mogelijk dat importeurs blijvend financiële schade aanrichten en ongemerkt hun activiteiten via andere firma's kunnen voortzetten, terwijl de overheid achter het net vist? Biermasz antwoordt: 'In het zonnepanelendossier zie ik regelmatig vennootschappen voorbij komen zonder het benodigde vet op de botten om de huidige naheffingen te betalen. Dat is een feit. Of deze plofachtige constructies zijn opgetuigd om de Europese schatkist te benadelen, laat ik in het midden. Maar het klopt, iedereen kan zonnepanelen invoeren, omdat het Europese douanerecht geen financiële eisen stelt aan het aangeverschap.' Maar kan een douane of een douane-expediteur zijn openstaande vordering verhalen bij een nieuwe firma? Bouwmeester: 'Het gebeurt in de praktijk dat een bestuurder persoonlijk aansprakelijk wordt gesteld. Maar dan moet er sprake zijn van een ernstige nalatigheid

door de bestuurder. Ook kun je de vraag stellen wat het nut is om van een natuurlijk persoon enkele miljoenen euro's te vorderen.' Biermasz meent dat 'Europa' en de douaneautoriteiten de gevolgen van de importheffingen hebben onderschat: 'Ik heb mijn vraagtekens bij het toezicht op de importen van zonnepanelen. De douane lijkt laat wakker te zijn geworden. In de slipstream kan een andere problematiek ontstaan: bij wie moet ik als consument aankloppen zodra de zonnepanelen stuk gaan? Dat is op zich een reële vraag zodra importeurs failliet gaan.'

Fabrieksgarantie

De vraag rijst inderdaad wat het faillissement van Sunrich betekent voor de consumenten die Sunrise op hun dak hebben liggen? Er is een grote kans dat hun zonnepanelen zijn geïmporteerd door Sunrich, die ze heeft verkocht aan groothandels, leveranciers en installateurs in Nederland. Beide juristen bevestigen dat de importerende partij, in dit geval Sunrich, binnen het Europese invoerrecht bij invoer verantwoordelijk is voor de fabrieksgarantie. Nu Sunrich uit de leveranciersketen is wegge gevallen, is de consument aangewezen op de fabrieksgarantie in China, zo zegt Biermasz. 'En de bereidheid van een fabriek in Azië om een claim van een consument in te willigen acht ik niet zo groot.' Een ander gevolg is dat een douane-expediteur beslag laat leggen op zonnepanelen van een importeur en ze doorverkoopt aan een andere groothandel of installateur. Waar moet de consument dan naartoe als een paneel stuk gaat? Biermasz: 'Het hangt ervan af wat er wordt afgesproken. De expediteur of het opslagbedrijf is niet de fabrikant van het product. De prijzen van partijen die in het kader van een executieverkoop worden verkocht, liggen vaak lager dan prijzen die onder normale marktomstandigheden tot stand komen. In het algemeen zullen aan de koper geen extra garanties worden gegeven bovenop het gewone contractuele recht dat de koper van elk product op grond van de wet heeft, dat de verkoper een deugdelijk product levert dat dus op zijn minst een bepaalde tijd gebruikt kan worden waarvoor het bedoeld is.'

In het artikel op pagina 59 en 61 wordt dieper ingegaan op consumentengarantie en productaansprakelijkheid.

FUSTON A FLATFIX

Het montagesysteem voor al uw grote PV-installaties

Wij zijn tijdens de Vakbeurs Energie 2015 van 6 tot en met 8 oktober onder andere terug te vinden op de stands van:

CARBOMAT GROUP, ESTG, Libra ENERGY balance in power, solarclarity importeur & groothandel

www.ClickFit.nl
info@ClickFit.nl

natec

solar edge

SolarEdge omvormersysteem met DC-optimalisatie uit voorraad leverbaar

www.natec.nl

Neem nu contact met ons op!

Natec De Grote Beer 9
5215 MR 's-Hertogenbosch
The Netherlands

t +31(0)73 684 0834
e info@natec.nl
i www.natec.nl

Ecodesign en energielabel

Sinds 26 september 2015 zijn alle warmteproducten van een energielabel voorzien. Elk nieuw geïnstalleerd verwarmingssysteem heeft een energielabel zoals we dat gewend zijn van koelkasten en wasmachines. Zonnearmtesystemen in combinatie met een naverwarmertoestel zijn ook gelabeld. Op 10 september heeft Holland Solar een succesvolle workshop gehouden over dit onderwerp. De onderwerpen rondom dit labelen zijn uitvoerig aan de orde geweest. Het gaat dan om de testen, de methoden, de verwachte effecten in de markt en hoe de bedrijven hier hun positie in kunnen vinden. Geconcludeerd is dat de methodiek het verdient om promotionele aandacht te krijgen. Het gaat dan vooral om het uitdragen van de meerwaarde van duurzaam in het algemeen en van zonnearmte in het bijzonder. 'Zonder duurzaam toe te passen kom je niet toe aan de plusjes op de "A".' Bovendien is geconstateerd dat er een noodzaak is voor elektronische hulpmiddelen en een database met productgegevens waarmee pakketten kunnen worden samengesteld.

Agenda

Vakbeurs Energie

De beurs Energie & Gebouw – waar Holland Solar aanwezig is – maakt deel uit van de Vakbeurs Energie die plaatsvindt van 6 tot en met 8 oktober in de Brabanthallen in Den Bosch. Innovatieve oplossingen, inhoudelijke thema's als ESCo's, energielabels en energiecoöperaties komen aan bod.

Sunday 2015

Op 18 november 2015 is Burgers' Zoo in Arnhem opnieuw het toneel van de Sunday. Dit jaar zal het evenement in het teken staan van innovatieve toepassingen voor de bouw. Bezoekers vinden er kennis en inspiratie op het gebied van onderzoek op celniveau tot nieuwe toepassingen en financiële regelingen om toepassing te stimuleren. De Sunday wordt georganiseerd door Holland Solar met als partners ECN, FOM, TKI Energy, RVO, SEAC en Solliance.

Nieuwe leden Holland Solar

Wash and Shine – gespecialiseerd in schoonmaak van zonnepanelen.
Jacobs Dakbedekkingen – veelzijdig familiebedrijf uit Wanssum dat actief is in dakbedekking en zonne-energie en bestaat sinds 1945.
F & S Solar Holding – installatiebedrijf met ervaring in zowel grondgebonden zonne-energieprojecten als daksystemen voor bedrijven.
Sunprojects – een installatiebedrijf gespecialiseerd in middelgrote tot grote zonnepaneleninstallaties voor bedrijven, scholen, stichtingen, gemeentes en coöperaties.
PV Care – verricht uitsluitend nazorg voor pv-installaties en is opgericht in 2011 als onderdeel van een organisatie die PV installaties verkoopt en realiseert.
HVP Duurzaamheid – totaalinstallateur en adviseur voor duurzame energiesystemen.
HR Solar – producent van zonnearmtesystemen; zonneboilers worden in eigen beheer ontwikkeld en geproduceerd.
Nixwell – installatiebedrijf dat pv-systemen ontwerpt, levert en monteert voor particulieren en bedrijven, voor utiliteitsbouw, woningbouw en off-grid toepassingen.
Greenvoort Law – advocaten gespecialiseerd in ondernemingsrecht en energierecht.
Solar2Enjoy – installateur van zonne-stroominstallaties.
Solesta – Nederlandse fabrikant van zonneboilers.

Stichting Zonne-Energie Recycling Nederland

Op 12 augustus is de stichting Zonne-Energie Recycling Nederland opgericht en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. De stichting wil als 'collectief' binnen de AEEA(WEEE)-wetgeving optreden. Deze wetgeving is sinds februari 2014 namelijk ook voor zonne-energie van toepassing. Door het oprichten van de stichting kunnen de aangesloten op een zo voordelig mogelijke manier aan de WEEE-verplichtingen voldoen. Momenteel wordt de stichting operationeel ingericht. De formele lancering vindt plaats op de Vakbeurs Energie op 6, 7 en 8 oktober in de Brabanthallen in Den Bosch.

Gedurende de voorbereiding heeft Amelie Veenstra namens Holland Solar de voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. Zij heeft per 12 augustus haar werkzaamheden overgedragen aan Jan-Willem Jehée.

U kunt de stichting bereiken via jan-willem.jehee@stichtingzrn.nl

Word lid van Holland Solar!

Holland Solar is al dertig jaar de branchevereniging voor bedrijven die zich professioneel bezighouden met zonne-energie in Nederland. Het ledenbestand is opgebouwd uit vertegenwoordigers van de voortbrengingskolom voor zowel zonnearmte als zonnestroom. Holland Solar is altijd op zoek naar nieuwe leden om de keten zo goed mogelijk te vertegenwoordigen.

Vul op www.hollandsolar.nl een contactformulier in en u ontvangt meer informatie over het lidmaatschap!

- 15 JAAR PRODUCT-KWALITEITSGARANTIE
- +5W POSITIEVE TOLERANTIE VOOR AL ONZE MONO EN POLY ZONNEPANELEN
- TUV SUD, TUV INTERCERT EN MCS GECERTIFICEERD
- GECERTIFICEERD PID VRIJ DOOR ONAFHANKELIJK ITALIAANS LABORATORIUM
- GEGARANDEERDE LEVERING BINNEN 7 DAGEN IN HEEL EUROPA
- INTERNATIONAL PARTNERSHIP PROGRAMMA MET STERKE FINANCIËLE MOTIEVEN

WWW.AVENTIASOLAR.COM

*"At the heart
of solar!"*

AVENTIA A. 12 Monomatiou str. 136 77, Acharnes Griekenland T. +30 211 01 25081 E. info@aventiasolar.com

Modern business draait om differentiatie en concurrentievoordeel. Aventia is volledig gericht op de Benelux en is voor elk installatie bedrijf - dat op zoek is naar strategische partnerschappen, om te groeien en concurrerend te blijven - een solide partner.

Wij ontwikkelen flexibele oplossingen voor elk commercieel en residentieel project. Ondertussen zijn onze hoogwaardige zonnepanelen uw garantie voor een tevreden eindklant en is onze partnergerichte mentaliteit de sleutel tot uw zakelijke succes en welvaart.

Solar energie opslag

Zeg je **JA** tegen zonnepanelen
dan zeg je **JA** tegen de TOPBOX!

- ✓ Je slaat je eigen opgewekte energie op, CO2 neutraal
- ✓ Je bent niet meer volledig afhankelijk van energiemaatschappijen
- ✓ Je bent goed bezig voor het milieu en je eigen portemonnee

top systems

Duitslandweg 13 | 2411 NT Bodegraven | Tel. 0172 - 650 737
www.energie-opslag.nl | info@topsystems-energy.nl

victron energy
BLUE POWER

Consumentenbond test zonnepanelen: kunnen ze dat wel?

Lex Schiebaan

De Consumentenbond heeft een aantal zonnepaneelfabrieken geïnspecteerd. En dat is super, want het is voor de consument lastig om te kiezen tussen de vele verschillende zonnepaneelmerken. Ze inspecteren de fabrieken omdat het voor consumentenorganisaties onmogelijk is om een oordeel te geven over zonnepanelen. Maar is de Consumentenbond wel de partij om dit te doen? En kunnen ze zeggen wat het beste zonnepaneel is?

De Consumentenbond is samen met een aantal zusterorganisaties in Europa - uit België, Italië, Spanje en Portugal - gaan kijken naar een manier om iets te kunnen zeggen over de kwaliteit van zonnepanelen. Als het testen van het zonnepaneel zelf vrijwel onmogelijk is kan je natuurlijk kijken naar de fabriek waar het zonnepaneel gemaakt wordt. Dit geeft je in ieder geval zekerheid over het proces en het zou in theorie ook iets kunnen zeggen over het product dat uit die fabriek komt.

Maar waarom test de Consumentenbond geen zonnepanelen? Het testen van zonnepanelen is zeer moeilijk. Als de Consumentenbond een televisie test dan kunnen ze een oordeel geven over de kwaliteit van het beeld, de vormgeving en of hij gemakkelijk te bedienen is. Bij een wasmachine kunnen ze beoordelen of de was goed schoon is en of deze gebruiksvriendelijk is. Met een zonnepaneel ben je wat uiterlijk betreft snel klaar. Je moet kijken naar

de hoeveelheid zonne-energie die het paneel omzet in zijn levensduur. De levensduur moet dus getest worden samen met de prestatie; iets wat in dit geval niet gebeurt is.

De Europese consumentenorganisaties hebben inspecteurs - speciale organisaties die dit vaker doen - naar de fabrieken gestuurd. Ze kondigden dit aan en als de fabrikant dit accepteerde, vrijwillig dus, dan kwamen de inspecteurs langs. Tijdens de audit beoordeelden de inspecteurs verschillende processen. Bijvoorbeeld hoe het zonnepaneel gemaakt wordt. Maar ook hoe de procedures zijn. Wordt het proces continu gecontroleerd en wat gebeurt er in het geval dat er iets misgaat?

In de artikelen van de verschillende Europese consumentenorganisaties over inspecties is er veel verschil. De berichtgeving van de Consumentenbond lijkt een beetje op: er zijn heel veel voetbalclubs. We hebben er een paar gecontroleerd en het blijkt dat alle voetbalclubs die in de eredivisie spelen, goed zijn. Ja, beter dan een gemiddelde amateurclub. Maar binnen de eredivisie is er natuurlijk ook een groot verschil. De club met de grootste begroting (financieel sterk) wint niet altijd, maar de kans is groot dat ze bovenaan staan en niet onderaan. De club met de grootste en beste selectie (capaciteit) heeft een aanzienlijk grote kans om kampioen te worden. De club met de beste jeugdopleiding (R&D) weet in ieder geval zeker dat ze volgend jaar ook weer goede spelers hebben als de huidige lichting verkocht is. Een club die lang bestaat (track record) zal waarschijnlijk hoger eindigen dan een club die vorig jaar is opgericht, enzovoorts.

Heeft de Consumentenbond een dubbele agenda vanwege haar eigen inkoopcollectief? Al met al is het allemaal heel vreemd. De Consumentenbond laat essentiële bevindingen niet zien. Ongeveer een hele pagina gaat over het samen inkopen met de Consumentenbond. De Consumentenbond is in die zin dus een aanbieder. En in hoeverre zal een aanbieder gekleurd zijn? Het lijkt wel of de Consumentenbond een mooi verkoopverhaal heeft geschreven. En dat gaat samengevat als volgt: ja, we hebben er 14 getest. Is allemaal wel goed en het maakt eigenlijk niets uit. Dus kiezen we maar een goedkoop Chinees paneel voor ons collectief.

De conclusie? Goed dat de Consumentenbond het probeert, maar het is wel een hele slechte stap in zonnepanelenland. Wees open en eerlijk en kijk eens naar wat voor audits er al gedaan worden. Dan kan men gewoon deze data gebruiken. Dan heeft men meer en betere data en kan men consumenten echt goed voorlichten.

Nederlandse pv-groothandels: afzet zonnepanelen in 2015 al met 87 procent gegroeid

Nederlandse pv-groothandels hebben hun omzet in de eerste drie kwartalen van 2015 met 87 procent zien stijgen. Dit blijkt uit een enquête van Solar Magazine. De redactie legde 25 Nederlandse pv-groothandels een zestal vragen voor. De bedrijven werd gevraagd naar de afzet in 2015, de marktsegmentatie, de realisatie van SDE+-projecten, de verlenging van de importheffingen en de toekomst van dunne filmzonnepanelen.

‘In 2015 worden er veel zonnepanelen weggezet in het residentiële segment. Waarschijnlijk ruim meer dan 200 megawatt’, stelt Dennis Gieselaar (4BLUE). ‘Dat gebeurt dit jaar (nog) niet in het SDE+-segment en dus leidt het residentiële segment de dans.’ ‘Zolang de salderingsregeling in stand blijft zal het residentiële segment het grootste zijn’, stelt Robert ter Horst (Agro-NRG). ‘Ook onze afzetmarkt is nu het grootste aan residentiële projecten voor nieuw- en bestaande bouw bouw’, duidt Bart Wansink (Klimaatgarant Solar). ‘Daarmee vormt dit een sterk groeiend marktsegment.’ Wouter Vermeersch (Cleantec Trade) laat weten dat naast de toegenomen afzet de omzetstijging ook nog te danken is aan ‘de duurdere dollar en de daarmee samenhangende verhoging van de minimumimportprijs (MIP)’. ‘Het residentiële segment blijft voor ons de basis van stabiele groei in de Nederlandse markt. Veel SDE+-projecten lijken te struikelen over het rondkrijgen van een sluitende financiering.’

SDE+
Vrijwel alle groothandels zijn het er dus over eens dat de residentiële markt de grootste is in 2015. De SDE+-regeling zal – als er daadwerkelijk veel projecten gerealiseerd gaan worden – pas in 2015 de grootste afzetmarkt vormen. Over de hoogte van het gerealiseerde volume van deze SDE+-projecten lopen de meningen onder de groothandels sterk uiteen. Gieselaar (4BLUE) verwacht dat er in het kader van de SDE+ in de jaren 2015, 2016 en 2017 respectievelijk ‘150 megawatt, 250 megawattpiek en 100 megawattpiek wordt gerealiseerd’. Gieselaar vindt een metgezel in de personen van Raimond Looye en Peter Huisman (Rexel Nederland): ‘Dit jaar zal er naar ons idee tussen de 150 en 200 megawattpiek aan SDE+-projecten met beschikking uit 2014 gerealiseerd worden. In 2016 en 2017 zal dit tezamen 300 tot 400 megawattpiek bedragen.’ Vincent van Vaalen (Libra Energy) vermoedt dat er dit jaar ‘150 megawattpiek aan SDE+-projecten gerealiseerd wordt en in de komende 2 jaar nog eens 200 megawatt’. ‘Correcte cijfers en de Nederlandse solar markt zijn steeds een moeilijke combinatie geweest’, stelt Vermeersch (Cleantec Trade). ‘Gezien de moeilijke

financiering en complexer wordende importproblematiek, zou het al een huzarenstuk zijn als 50 procent van de goedgekeurde projecten uiteindelijk gerealiseerd wordt.’

Importheffing

De importheffing zorgt – net als ten tijde van de invoering – voor tweespalt in de Nederlandse pv-sector. Lucien van der Heide van VDH Solar is van mening dat de importheffing gehandhaafd moet blijven. ‘Wij hebben er als sector nu al meer dan twee jaar dusdanig last van dat men haar mijns inziens mag verlengen. Als deze importheffing nu afgeschaft zou worden loop je het risico dat de Rotterdamse haven overspoeld wordt met onbekende Chinese zonnepanelen. Tegelijkertijd zorgt de onzekerheid in het importheffingendossier ervoor dat importeurs voor het laatste kwartaal van 2015 terughoudend zijn in het inkopen van zonnepanelen. Ik ben van mening dat dit niet nodig is omdat een kwalitatief goed zonnepaneel onder meer vanwege de huidige dollarkoers de concurrentie aankan met de minimumimportprijs.’ ‘Naar mijn idee is een verlenging inderdaad een goede zaak’, stelt Robert ter Horst van Agro-NRG. ‘Zonder importheffing wordt de maakindustrie

weggeconcentreerd met Chinees overheidsgeld en vervolgens overgenomen door diezelfde Chinezen. Je moet je aan de spelregels houden, ondanks dat het gemakkelijk is de importheffing te omzeilen. Wij krijgen nog steeds zonnepanelen voor 45 eurocent per wattpiek aangeboden. De geconfisqueerde zonnepanelen worden na het al dan niet betalen van de boetes gewoon op de markt gebracht.’ Van Vaalen (Libra Energy): ‘De Europese solar sector profiteert niet van deze heffingen en ondervindt voor het grootste gedeelte hinder van deze maatregelen. Het enige voordeel wat we in de handel behalen is dat we een relatieve rust hebben aangaande de prijzen van zonnepanelen omdat deze transparant zijn.’ Marco van Veen van SolarNRG merkt op dat het importheffingendossier ‘gezien de corruptie van de Europese Unie nog wel even zal voortduren’. Looye en Huisman (Rexel Nederland): ‘Als bedrijf zijn wij groot voorstander van de vrije marktwerking, die zal uiteindelijk de gehele sector ten goede komen. Indien deze importheffing verlengd wordt, voorzien wij wel enige discontinuïteit in de aanvoer. Echter om direct te spreken van schaarste, lijkt ons te zwaar ingezet. We moeten

niet vergeten dat Europa bij lange na niet de grootste speler is in de mondiale pv-wereld.’ Wouter van Loon (Orange Solar) bestempelt de verlenging als ‘een goede zaak’. In dit kader merkt Van Loon ook op dat inkoopcollectieven ‘het steeds lastiger krijgen’. ‘Tegen beter weten in denken zij zich wel in te kunnen decken tegen malafide prijsstellingen.’ ‘Het verlengen van de importheffing

is an sich inderdaad niet verkeerd’, stelt Wouter Versluis (Navetto). ‘Wel is het een voorwaarde dat er strenger gehandhaafd gaat worden dan nu het geval is.’ Vermeersch (Cleantec Trade) voegt toe: ‘De invoering van de importheffingen hebben SolarWorld van een faillissement gered en een verlenging zal het bedrijf een oppermachtige positie in Europa geven. Europa heeft ►

Vakbeurs Energie | 6-8 oktober 2015

De Vakbeurs Energie vindt dit jaar plaats op 6, 7 en 8 oktober 2015 in de Brabanthallen te 's-Hertogenbosch. Binnen de vakbeurs zijn er dit jaar twee specifieke platforms ingericht: Energie & Gebouw en Energie & Industrie. Energie & Gebouw is het platform voor duurzame energieopwekking en energiebesparing in de gebouwde omgeving. Energie & Industrie is het platform voor duurzame energieopwekking en energiebesparing in de industrie. Beide platforms kennen een eigen inhoudelijk programma (red. zie pagina 33) en aparte presentaties op de beursvloer. Vele tientallen zonne-energiebedrijven, waaronder een groot aantal pv-groothandels, geven acte de présence. Op het gebied van duurzame mobiliteit kunnen bezoekers voor het eerst terecht op de aangrenzende vakbeurs Ecomobiel die voorheen in Rotterdam plaatsvond.

Registreren voor een gratis bezoek aan de Vakbeurs Energie kan tot en met 5 oktober op de website www.energievakbeurs.nl

REAL VALUE

INNOVATIES VOOR NOG BETERE PRESTATIES

Sunmodule® Plus

De beste innovaties maken het leven eenvoudiger. Daarom zit de nieuwe generatie Sunmodule Plus vol met handige vernieuwingen.

NIEUW
Verkrijgbaar
bij CarboMat
Nederland

EENVOUDIG GEMONTEERD

Want 3,2 kg gewichtsbesparing en het nieuwe paneelframe met golfvormig versterkt profiel maken het paneel lichter, stabiel en krasbestendiger.

EENVOUDIG GECOMBINEERD

Het 33 mm hoge frame is veelzijdig met montagesystemen combineerbaar. De nieuwe flens aan de achterkant vergemakkelijkt de montage en aarding aan achterzijde.

EENVOUDIG AAN TE BEVELEN

De nieuwe generatie Sunmodule Plus levert u de beste verkoopargumenten. De nieuwe drainagehoeken verbeteren het zelfreinigende effect en verhogen het rendement. De nieuwe celmatrix zorgt voor een nog hoger rendement. Tot slot overtuigt het paneel ook optisch onmiddellijk.

HIGH QUALITY INVERTERS

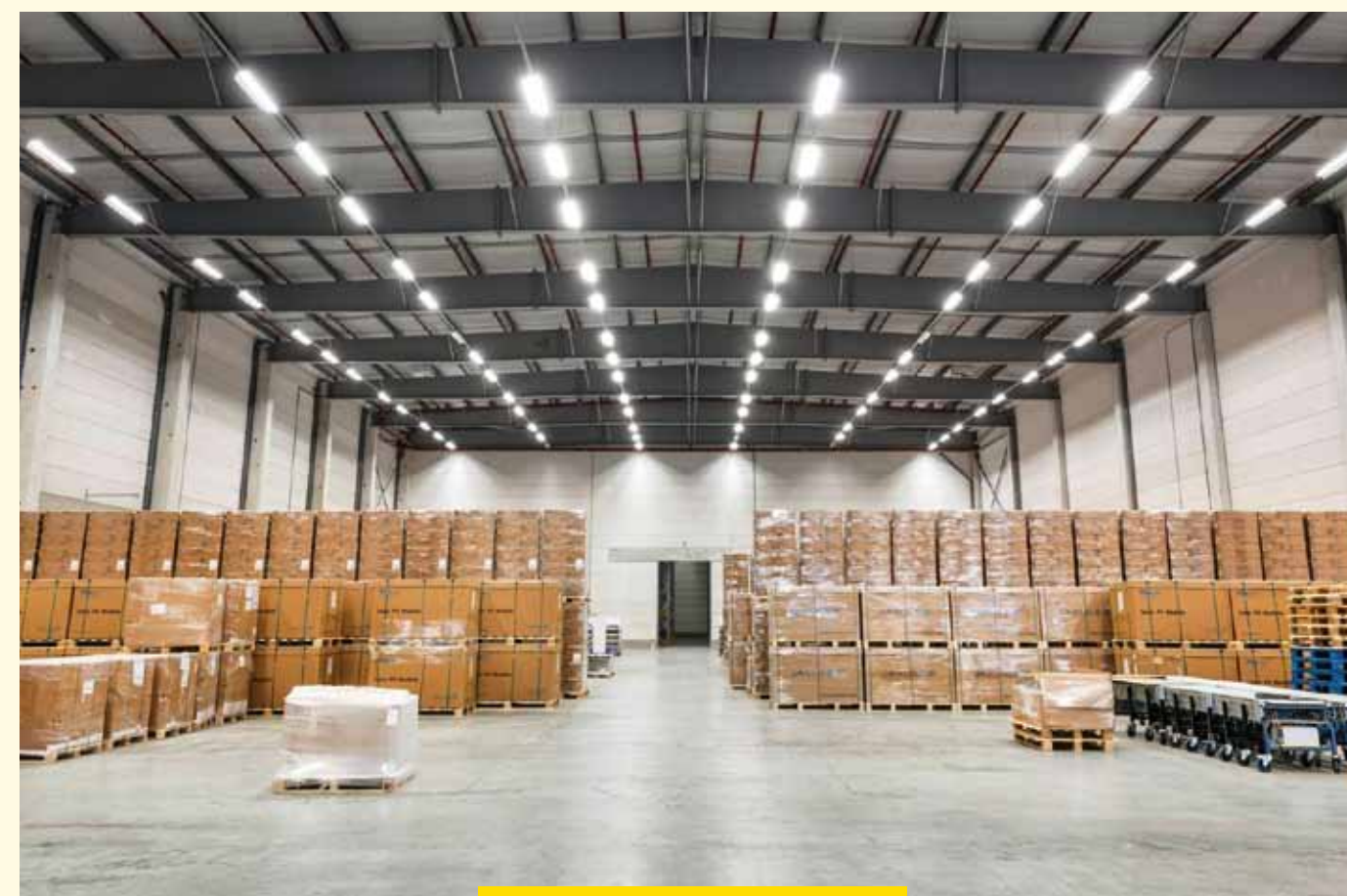
- **Solis Mini Range – 700W – 2500W** - Single phase - Single MPPT, Ultra Lightweight (5kgs), compact, 50v startup for 2 panel installations, WIFI
- **Solis 1PH Range – 2.5K – 5kW** — Single Phase - Dual MPPT, Wide input voltage range 100-600v, Lightweight, WIFI
- **Solis 3PH - 6K - 15kW** - Three phase – Dual MPPT, LV Option Available, Popular for small commercial installs, WIFI, 10Y Warranty
- **Solis 3PH 4MPPT – 20K – 30kW** - Three phase - 4 x MPPT all with dual inputs, Lightweight – only 50kgs, WIFI, 10Y Warranty

ondertussen zijn unieke koploperspositie in deze markt kwijtgespeeld. De douaneformaliteiten en -procedures worden steeds complexer. Dit zorgt voor stijgende zonnepanelenprijzen, dus minder installaties, minder regionale meerwaardecreatie en minder jobs.' Bas Engelen (Natec): 'De importheffing heeft tot nu toe alleen maar geresulteerd in een oneerlijke handel. 90 procent van de fraude is nog steeds niet aangepakt en er wordt veel geld verdiend; met name door Chinese handelaren annex tussenpersonen. Afschaffen dus die importheffing.' 'De importheffing heeft enkel geleid tot hogere winsten voor Chinese fabrikanten', besluit Cees van de Werken (ProfiNRG). 'Daarom moeten de heffingen zo snel mogelijk worden afgeschaft. De Europese fabrikanten hebben volgens mij geen profijt van de heffingen. Door wereldwijde concurrentie tussen paneelfabrikanten en als gevolg daarvan lagere prijzen, innovatie en betere kwaliteit zullen pv-bedrijven uiteindelijk overleven. Door de invoerheffingen op panelen kunnen we in 2015 onvoldoende concurreren met andere duurzame energiebronnen om de SDE+-gelden.'

Dunne filmzonnepanelen

Dunne filmzonnepanelen hebben volgens de pv-groothandels in Nederland een marktaandeel van bijna 15 procent. Niet alleen de opbrengst van de zonnepanelen, maar ook de importheffingen hebben volgens de groothandels een bijdrage geleverd aan het grote marktaandeel. 'Mocht de importheffing afgeschaft worden, dan zullen dunne filmzonnepanelen een zeer beperkte toekomst hebben op de Nederlandse markt', stelt Bas Engelen van Natec. Agro-NRG geeft zelfs aan al sinds 2009 meer dunne filmzonnepanelen te verkopen dan kristallijnsilicium. Ter Horst: 'De zeer hoge opbrengsten van de Solar Frontier panelen blijven niet onopgemerkt.' Vermeersch (Cleantec Trade): 'De sluiting van de fabriek van TSMC legt de sombere langetermijnperspectieven van deze technologie op een pijnlijke manier bloot. Het succes van dunne film is vandaag de dag een puur Nederlands fenomeen dat vooral ingegeven is door het feit dat dunne film niet onderhevig is aan importheffingen.' 'En door de keuze van TSMC om te stoppen met dunne filmzonnepanelen zal het marktaandeel in eerste instantie afnemen', duidt Van de Werken

(ProfiNRG). 'Gezien de kwaliteit en betrouwbaarheid van goede CIS-panelen verwacht ik een geleidelijke toename van het marktaandeel van dunne film. Een echte doorbraak komt wanneer de efficiency hetzelfde niveau bereikt als kristallijne panelen. Daarom is het jammer dat TSMC de handdoek in de ring heeft gegooit.' Looye en Huisman (Rexel) over dunne filmzonnepanelen: 'Op lange termijn verwachten wij meer toepassingen in onder meer gebouwinTEGRATIE (bipv), maar op korte termijn vormen dunne filmzonnepanelen een nichemarkt met een beperkt aanbod.' 'Dunne film zal inderdaad permanent een rol spelen, maar niet een vlucht nemen zoals tot op heden werd verwacht', vult Van Vaalen (Libra Energy) aan. 'Verschillende grotere fabrikanten trekken zich terug vanwege het feit dat er geen geld wordt verdiend. Als er in een groeiende markt geen geld kan worden verdiend, is het lastig om grote gaten te slaan in het marktaandeel van kristallijn zonnepanelen.'

Zorgvuldig geteste zonnepanelen in combinatie met de allerbeste betrouwbare omvormers van SolarToday.

Canadian Solar nu ook in ons portfolio

Canadian Solar is opgericht in 2001 en is inmiddels uitgegroeid tot een van de drie grootste zonnepanelen fabrikanten ter wereld. Daarnaast is Canadian Solar de eerste fabrikant in de zonnepanelenindustrie die het kwaliteitskeurmerk voor de automotive industrie ISO:TS16949 al in 2003 behaalde. Canadian Solar heeft als enige zonnepaneel fabrikant een zeer geavanceerd en compleet eigen testlaboratorium dat ISO 17025 gekwalificeerd is en daarmee volledig in overeenstemming werkt met IEC, TÜV en UL test standaards.

- NEW 4 Busbar technology - Verbeterde energie opbrengst door verlagen weerstand tussen cel serie
- Verhoogde systeem prestaties door PID weerstand technologie
- Ammoniak, zoute nevel en stuifzand test doorstaan. Zeer geschikt voor agrarische toepassingen en gebruik in kustprovincies en woestijn gebieden
- 25 jaar lineaire en herverzekerde vermogensgarantie
- Solarif gecertificeerd

Vanaf oktober leverbaar!

WWW.CANADIANSOLAR.COM

Drive&Zero-Carbon Innovator

Jarenlange ervaring van SAJ

Met ruim 10 jaar ervaring is SAJ in staat om kwalitatief hoogwaardige producten aan te bieden en behoort het bedrijf tot de top van de markt. De SAJ omvormers voldoen aan alle internationale eisen en normen. In 2013 & 2014 heeft SAJ twee jaar achter elkaar de "Best Award" gewonnen als beste fabrikant van de TOP 10 Chinese omvormers fabrikanten.

- Zonnepanelen monitoren op afstand (smartphone of tablet);
- 10 jaar garantie;
- Plug & Play string omvormer van 1 t/m 20 kWp;
- Perfecte prijs & kwaliteit verhouding!

WWW.SAJ-ELECTRIC.COM

SolarToday distributiepunten

WWW.SOLARTODAY.NL

SolarToday Haarlem Küppersweg 2 2031 EC Haarlem 023 - 711 22 04	SolarToday Dalfsen De Vesting 34 7722 GA Dalfsen 0529 - 46 94 41	SolarToday Zierikzee Julianastraat 40 4301 NC Zierikzee 0111 - 45 31 57	SolarToday Beegden Beegderveld 5 6099 ZH Beegden 0475 - 58 22 22	SolarToday Gemert Dommel 7 5422 VH Gemert 0492 - 74 70 11	SolarToday Dokkum Rondweg-west / Houtkolk 1 9101 BH Dokkum 0519 - 82 03 00
---	--	---	--	---	--

The Sustainables introduceert tool voor digitale oplevering

The Sustainables lanceert voor installateurs een tool voor digitale oplevering en directe facturering van pv-systemen. Met de tool leveren installateurs via hun smartphone eenvoudig en volledig hun opdrachten op. De tool is geheel afgestemd op de werkzaamheden in de solar branche. 'Een sterkere digitalisering van de branche is broodnodig', vertelt Jan-Roelof Stienstra van The Sustainables. 'Hoewel de solar branche met innovatieve producten werkt, zijn de werkprocessen vaak nog traditioneel. Nu de marges op scherp staan en opdrachtgevers vaak laat betalen, is het sturen op cashflow steeds belangrijker geworden.'

Bosch presenteert zich met nieuwe partner Solarclarity

Op de vakbeurs Energie presenteert Solarclarity de nieuwste toevoeging aan haar assortiment: Bosch. Met Bosch wordt volgens Solarclarity de 'zonnepanelenmarkt 2.0' geïntroduceerd; een compleet slim energiemanagerconcept. Met het totaalconcept van Bosch worden omvormer, opslag – via een batterij, of thermisch via een boiler – huishoudelijke apparatuur én elektrische vervoermiddelen aan elkaar verbonden via één energiemanagerstelsel. Met de Bosch e.Designer kunnen eenvoudig complexe calculaties worden gemaakt om voor iedere situatie een passend systeem samen te stellen. Solarclarity presenteert dit jaar op haar stand ook de Tesla Powerwall gecombineerd met de Fronius Hybrid-omvormer, de nieuwste LG modules met Cello Technologie, diverse innovaties van SolarEdge en het Easy-Roof indaksysteem.

Van der Valk Solar presenteert op beurs keuzehulp

Van der Valk Solar presenteert tijdens de vakbeurs Energie een keuzehulp voor montagesystemen. De keuzehulp geeft voor elk type dak, elke configuratie en elke windbelasting het juiste montagesysteem aan. De montagesystemen worden geleverd met diverse ondersteuningsmiddelen zoals gratis rekentools, handleidingen en animatievideo's.

Vakbeurs Energie lanceert twee nieuwe Energie Awards 2015

Vakbeurs Energie introduceert dit jaar twee nieuwe Awards: de Energie Professional en het Energie Talent van 2015. De kandidaten zijn als energieprofessional betrokken bij een opvallend, energiebesparend en/of verduurzamend product of project. De genomineerden presenteren zich op 6 oktober en de vakjury maakt de winnaars bekend.

Van der Valk toont vereenvoudigde 1-2-3 PV Planner

Van der Valk Solar Systems presenteert op de Vakbeurs Energie de vereenvoudigde werking van de 1-2-3 PV Planner. Stap 1 in de planner is versterkt; zo geven pictogrammen in één oogopslag overzicht van en inzicht in de veelzijdigheid van de schuin- en platdaksystemen. Voor het maken van de juiste keuze volstaat slechts één druk op het juiste knop. Projectplanning wordt hiermee wederom vereenvoudigd.

SolarEdge presenteert HD-Wave: omvormer is twee keer zo klein en licht

SolarEdge introduceert een nieuwe generatie omvormertechnologie: HD-Wave is twee keer zo klein en twee keer zo licht. Vanaf december is de eenfasevariant van de HD-Wave omvormer leverbaar in Nederland. Lior Handelsman, vice-president marketing en productstrategie van SolarEdge: 'Het volume van de magnetische onderdelen wordt met een factor 16 verlaagd en de koelelementen met een factor 2,5. Dat heeft drastische gevolgen voor zowel het gewicht als de grootte van onze omvormers. Het gewicht wordt teruggebracht van 22 naar 9,5 kilo (red. in het geval van de eenfase-omvormer van 6 kilowatt) en de grootte wordt meer dan gehalveerd. Bovendien wordt de efficiency met 1,5 procent verbeterd tot 99 procent.'

Sunbeam introduceert nieuw platdaksysteem

Sunbeam viert op de vakbeurs Energie de geboorte van een geheel nieuw platdakmontagesysteem voor zonnepanelen. Het product bouwt voort op de eigenschappen van de huidige generatie Sunbeam-montagesystemen. Zo worden ook in het nieuwe systeem de zonnepanelen optimaal ondersteund over een lang oplegvlak en zijn alle constructiedelen van metaal. Wat nieuw is, zijn onder andere universele eindklemmen (geschikt voor panelen van 30-50 millimeter dik), kleinere transportvolumes, en montage met slechts één tool. Tot slot zijn ook de verkoopprijzen drastisch verlaagd.

Plattegrond en exposanten Vakbeurs Energie en Ecomobiel

Naam	Standnummer														
ABB	01.F011	Aquaco B.V.	05.D010	BMW Group NL	01.B010	Chiko Solar	03.D087	Dreizler Benelux B.V.	05.E051	Elka Air B.V.	05.A002	Installatietotaal	04.C010	PowerOak	02.D003
ABL SURSUM	01.F037	Atechpro	03.B047	BodemenergieNL	03.B044	Cleantron	01.A004	DUCO Ventilation & Sun Control	05.A014	Emco	01.B036	Intergas Verwarming B.V.	05.D018	Priva	03.F028
ABN AMRO	Energie Theater	Atonex B.V.	03.D087	Bosch	01.E051	Climarad	05.C011	Dutch Heatpump Solutions	05.A048	EMOSS B.V.	01.A026	Inventum	04.B017	Provincie Noord-Brabant	01.B026
ACR Klimaat B.V.	05.E036	Audi	01.E038	Bosch & Van Rijn	03.D005	Climasol International B.V.	04.C023	Dutch Solar Systems	02.C006	Endress+Hauser B.V.	05.D048	IPO	Bosch Zaal	PT Industrieel Management	04.C010
ADRA	02.C013	Autarco B.V.	03.B038	Bouw & Aanbesteding	04.C010	Cobouw	04.C010	Duvama	03.F036	Eneco	Bosch Zaal	I-Real	03.C002	Putman Installatietechniek	05.E008
Adurolight	04.E030	Autoleasewereld	01.F015	Bouwaktua	04.C010	Cofely Nederland N.V.	Parade Zaal	DWA	Energie Theater	Energiegids	04.C010	iRoutes - Mobility Solution	01.A002	PXA Nederland	03.F015
Aerocompact	02.B021	AvEPA	03.G041	BouwBelang	04.C010	Condair	05.B021	Eagle Energy	03.A006	Energiemedia	04.C010	IsoBouw Systems	03.C020	QIES B.V.	02.D034
Airview Luchtbehandeling	05.C024	Avf Water	05.C034	Brinck Meettechniek	03.E002	Cumulus Nederland B.V.	05.E018	Ebbon-Dacs	01.E048	Energiemissie B.V.	03.A004	Isolatiebedrijf Pluimers	03.F019	Rectical Insulation	04.A022
Albrand B.V.	05.A025	AWB	05.D026	Bringo Electric Vehicles	01.A044	Daikin Airconditioning	05.C009	ECN	Energie Theater	Energie-opslag.nl	03.D072	Isolatiebedrijf van Waas	03.F020	Registratie Test & Drive LEV	01.C056
Alfen/MisterGreen Products	Parade Zaal	AWTI	Energie Theater	Brink Climate Systems	04.B020	De Architect	04.C010	Eco Steam and Heating Solutions	05.D044	Energieteam	03.G027	Isovias Oisterwijk B.V.	03.F011	Registratie Test & Drive parcours	01.F030
AliusEnergy	03.D067	B&B Humidification	05.B031	Burgerhout	04.E024	De Groene Stroomfabriek	03.C054	ECODrive	01.E052	EnergQ	Energie Theater	ista Nederland	03.D013	Renault	01.F040
AL-KO Luchttechniek	05.D014	Baden-Württemberg Inter.	01.D020	BUVA	05.D002	De Hoeve Multipower	02.D030	Econnetic	03.B009	Energy Circle	Energie Theater	IVA Driebergen	01.C056/01.F030	Renusol GmbH	03.D041
Allego	01.E020	Bals Nederland	01.F029	BWT Nederland	05.D035	De Telegraaf - Rhijnvis Media	04.C010	Ecotap	01.E010	Energy Technology Services	05.E055	JA Solar	03.D068	Rescoop	Bosch Zaal
Alliander	Parade Zaal	BaOpt Benelux B.V.	05.D017	BYD	01.D034	Delto B.V.	03.F032	Elco Burners B.V.	05.E045	Enexis	01.E014	Jaga Nederland B.V.	04.A014	RIHO Climate Systems	04.E010
Allmotive	01.A051	Betec Controls B.V.	05.B004	Calvin InMotion	01.C044	DencoHappel	04.C016	Electric Motorcycles NL	01.D035	Enphase Energy	03.D068	Kamstrup	03.E012	Rijksdienst voor Ondernemend	
Alphabet	01.B010	Beter Benutten	01.E030	Camfil BV	05.E002	DMEGC	03.C026	Electrive.com	04.C010	Ensoc Magazine	04.C010	Kara Energy B.V.	03.B059	Nederland (RVO.nl)	02.B024
Anode Energie	03.E010	Bio Energie Op Maat	05.B055	Carbomat NL	03.D060	DNVGL	Parade Zaal	Electro Drive B.V.	05.E010	EPRO Consult B.V.	Energie Theater	Kia Motors Nederland	01.F024	Rijksoverheid	02.B024
APPM	Parade Zaal	BKS Verkoop en advies B.V.	05.D052	Celsius Benelux	05.B022	DRAABE Luchtbevochtiging	05.B039	Electrocar	01.A037	ESNL	Bosch Zaal	Kieback&Peter Nederland BV	05.A026	Rijkswaterstaat	02.B024

ECOMOBIEL

6 & 7 oktober 2015

Brabanthallen, Den Bosch

VAKBEURS

ENERGIE

6, 7 & 8 oktober 2015

Brabanthallen, Den Bosch

TimmerSelekt Groep	05.C010
TNO	Energie Theater
Tonzon	04.A025
Topsector Energie	Energie Theater
Total	Energie Theater
Traffic Radio	Lopende reporter
Trikke Electric Vehicle	01.D041
Triple Solar	04.A019
Tritec	03.A009
TROX Nederland	05.B011
Trygga	01.B002
TU Delft	Energie Theater
TULiPPS B.V.	03.F060
UNETO VNI	Energie Theater
Universiteit Utrecht	Energie Theater
USEF	Parade Zaal
Utilities	04.C010
Van Beek Ingenieurs	03.F028
Van der Valk Solar Systems	03.D048
Van Hall Larenstein	02.B003
Van Wijnen Oost B.V.	05.A048
Veolia	05.B050
Vereniging DOET	Carrousselbar
Vereniging Meetbedrijven Nederland	03.D003
Vereniging voor Zonnekracht Centrales	02.C015
Victron Energy B.V.	03.A038
Viessmann Nederland B.V.	05.D045
Vindsubsidies.nl	03.F044
Vitotherm B.V.	05.C054
VNMI	Energie Theater
Voestalpine Sadef N.V.	03.F050
Volgroen B.V.	04.E029
Volkswagen	01.E038
WalVision	Energie Theater
Watts Industries Belgium B.V.B.A.	05.B056
Webeasy	05.C023
Weijers Waalwijk	05.B040
Wes Wood Drying & Energy Systems	03.A047
Windenergie Magazine	04.C010
Wolf Energiesystemen	03.D030
WTH	04.C011
Würth Nederland b.v.	03.F047
Xylem Water Solutions Nederland	05.B024
Zantingh B.V.	05.D041
Zero Motorcycles	01.C052
Zeversolar GmbH	03.A034

IBC SOLAR breidt garantie op zonnepanelen uit naar 15 jaar

IBC SOLAR breidt de garantie op haar zonnepanelen uit naar 15 jaar. De garantie-uitbreiding is geldig voor IBC Voordeel-Modules van de series IBC PolySol, IBC MonoSol en IBC MonoSol Black. IBC SOLAR laat weten voortdurende kwaliteits-controles in haar eigen laboratorium uit te voeren en dat dit een van de redenen is waarom het bedrijf de garantie durft in te voeren. Deze treedt overigens met terugwerkende kracht per 15 augustus 2015 in werking.

‘Opslag van energie moet en kan beter’

Tijdens de Vakbeurs Energie organiseert FME op woensdag 7 oktober de Energy Storage Day. De dag staat in het teken van het vraagstuk hoe men in de toekomst grootschalige opslag van energie realiseert. De noodzaak en de ambitie om op dit gebied voortgang te maken is er wel degelijk, maar de dagelijkse praktijk wijst helaas anders uit. Waar liggen de huidige pijnpunten en – belangrijker nog – hoe kan men daar verandering in brengen? Dagvoorzitter en tevens programmadirecteur Cleantech bij FME Hans van der Spek: ‘Tijdens de bijeenkomsten willen we met cases, discussies en korte presentaties van innovaties bezoekers dan ook inspireren om in hun eigen organisatie verder aan de slag te gaan.’ Tijdens de Storage Day wordt ingezoomd op de kansen die energieopslag biedt, de ervaringen die inmiddels zijn opgedaan, de technologie die beschikbaar is en de belemmeringen voor grootschalige toepassing. Sprekers zijn onder anderen Jillis Raadschelders, voorzitter van Energy Storage NL en Jos Blom, Innovation & Strategy Consultant bij Alliander.

SolarToday opent twee nieuwe vestigingen

SolarToday, dat haar hoofdkantoor heeft in Haarlem, heeft twee nieuwe vestigingen geopend. Met de nieuwe locaties in Zierikzee en Gemert komt het aantal vestigingen daarmee op zes. Bovendien wordt binnenkort naar alle waarschijnlijkheid ook in Didam een nieuwe vestiging geopend. SolarToday wilt doorgroeien naar acht vestigingen. ‘Deze regionale SolarToday-distributeurs beleveren de installateurs met zonne-energiematerialen, kennis en verkoopondersteuning’, duidt Boudewijn van Dam, business development director bij SolarToday. ‘Sinds wij in 2013 onze eerste vestigingen hebben geopend hebben wij hard gewerkt aan een landelijke dekking. Installateurs kunnen zich nu aansluiten bij een vestiging op maximaal 50 kilometer afstand. Zo creëren wij een laagdrempelige toegang en face-to-face contact.’ De landelijke dekking bevestigt voor Van Dam ook het succes van het businessmodel. ‘En nu wij ook in Vlaanderen de markt zien aantrekken is het onze wens het concept ook hier uit te rollen.’

SolarToday en TRITEC intensiveren samenwerking

TRITEC en SolarToday hebben recent besloten hun krachten te bundelen voor onder andere inkoop en logistiek. ‘TRITEC behoudt de internationale rol en SolarToday is decentraal met haar acht Nederlandse vestigingen voorraadhoudend’, duidt Boudewijn van Dam die actief is voor zowel TRITEC als SolarToday. ‘Deze krachtenbundeling zorgt ervoor dat wij in de markt nog meer een vuist kunnen maken.’ Eerder dit jaar fuseerde TRITEC met het Duitse Energie-Dienst Holding. Deze organisatie wekt zelf groene energie op en verkoopt die regionaal aan consumenten. In de regio Südbaden heeft het concept van EnergieDienst al tot 350.000 klanten geleid. Daar EnergieDienst relatief weinig actief is met zonne-energie -tot op heden is vooral gebruik gemaakt van windenergie en waterkracht- wil zij door de krachtenbundeling met TRITEC haar zonne-energieactiviteiten uitbouwen. Van Dam hierover: ‘In de komende 2 tot 3 jaren gaan de bedrijven gezamenlijk 100.000.000 euro investeren in nieuwe zonneparken in Zwitserland en Duitsland.’

Interactieve KIEN Technodag

KIEN organiseert tijdens de Vakbeurs Energie op donderdag 8 oktober een interactieve Technodag. Stichting KIEN is in 2011 opgericht om innovatie in de elektrotechniek te stimuleren. Deelnemers worden geïnformeerd, zijn actief betrokken in discussies en hebben gelegenheid tot netwerken. Knooppunt Innovatie Elektrotechniek Nederland (KIEN) organiseert jaarlijks meerdere Technodagen om e-installateurs uit het hele land te informeren over voor hen interessante onderwerpen. Deze interactieve bijeenkomsten staan in het teken van kennisdeling en ervaringsuitwisseling om samenwerking en innovatie verder te stimuleren. Op het programma tijdens de Vakbeurs Energie staan onder andere het aansluiten van pv, energieopslag, energiedistributie en Power Quality. Het programma start om 12.30 uur en duurt tot 20.00 uur. Toegang is kosteloos.

Activiteiten Vakbeurs Energie 2015

Dinsdag 6 oktober

Openingsdebat | Energie Theater | 10.30-11.30 uur

Uitreiking Awards 2015 |Energie Theater | 11.30-12.00 uur

Redacturendebat |Energie Theater | 13.30-14.30 uur

Themamiddag Smartgrids NL | Parade Zaal | 13.00-16.30 uur

Minisymposium Gas inkoop 2015 - 2020 | Energie Theater | 14.30-15.30 uur

Financiering van energietransitie | Energie Theater | 15.30-16.30 uur

Windcongres 2015 | Bosch Zaal | 12.00-17.00 uur

Woensdag 7 oktober

Industrial Morning 2015 | Energie Theater | 10.30-12.00 uur

Kostenreductie publieke laadinfrastructuur | Parade Zaal | 11.00-12.30 uur

VVM - FedEC - TEG Debat | Energie Theater | 13.30-14.30 uur

Energy Storage Day 2015 | Bosch Zaal | 13.30-16.00 uur

Energieaudits volgens de Energy Efficiency Directive | Parade Zaal | 13.30-16.30 uur

Elektrische Mobiliteit 2015 - 2020 | Energie Theater | 14.30-15.30 uur

Innovatie & Bouw, Topsector Energie | Energie Theater | 15.30-16.30 uur

Donderdag 8 oktober

Innovatie & Bouwen | Energie Theater | 10.30-11.15 uur

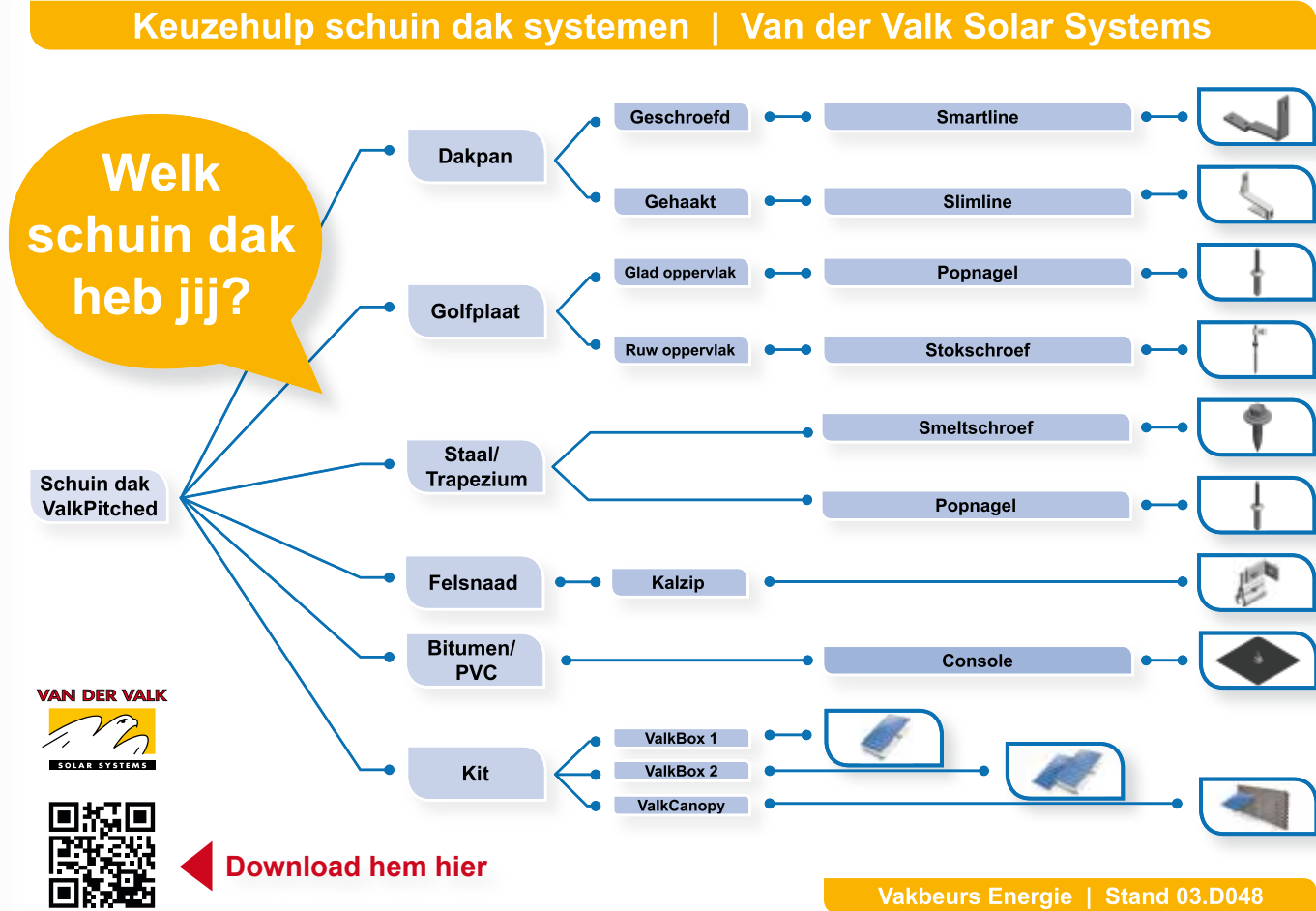
Inkoop van Elektriciteit | Energie Theater | 11.15-12.00 uur

Meten van duurzaamheid | Energie Theater | 13.30-14.30 uur

Energierecht | Energie Theater | 14.30-15.30 uur

Erkenningsregelingen Energieadviseurs | Energie Theater | 15.30-16.30 uur

Kijk op de website van Vakbeurs Energie voor het volledige programma.

COMPROMISLOZE ONAFHANKELIJKHEID IS MOGELIJK. OMDAT WIJ ZONNE-ENERGIE DAG EN NACHT TOEPASBAAR MAKEN.

Het Fronius Energy Package rond de Fronius Symo Hybrid (3, 4 en 5 kW), de Fronius Solar Battery (4,5 – 12,0 kWh) en de Fronius Smart Meter is de meest compromisloze opslagoplossing op de markt. Het resultaat? Optimale flexibiliteit en maximaal eigen verbruik dankzij:

- / Multi Flow Technology: er zijn tegelijkertijd meerdere DC- en AC-energiestromen mogelijk.
- / Modulaire opbouw: op elk gewenst moment uit te breiden met noodstroomfunctie en batterij.
- / Maximale efficiëntie: DC-gekoppeld systeem met krachtige Lithium-technologie.
- / Driefasigheid: bij stroomuitval optimale energievoorziening in de woning dankzij driefasige noodstroomfunctie.

Alle details vindt u op: www.fronius.com/EnergyPackage/video

Sunday 2015 in teken van integratie zonne-energie in de gebouwde omgeving

Top 5 bipv-gebouwen en (bi)ipv- woonwijken in woord en beeld

In opmaat naar de Sunday 2015, Nederlands grootste congres over zonne-energie, maakt de redactie van Solar Magazine de balans op als het gaat om building integrated pv (bipv); oftewel de gebouwinTEGRATIE van zonnepanelen.

De integratie van zonne-energie in de gebouwde omgeving – zowel zonnestroom als -warmte – is dit keer de rode draad voor de Sunday 2015.

Building integrated photovoltaics (bipv), oftewel gebouwinTEGRATIE. Het wordt door internationale experts al jarenlang als de toekomst van zonnepanelen gezien. Toch loopt het vooralsnog geen storm. Of is de realiteit toch anders? Niet voor niets voorspelde Wiep Folkerts, directeur van het Solar Energy Application Centre, in de vorige editie van Solar Magazine dat 'de Nederlandse bipv-markt zal groeien tot een volume van 100 megawattpiek in 2016 en 500 megawattpiek in 2020'. Enkele van Nederlands meest bekende bipv-projecten worden in dit artikel in woord en beeld gevangen.

Bipv-gebouwen

Het oudste bipv-gebouw van Nederland is direct ook het grootste dat ons land herbergt en daarmee de nummer 1 in de top 5 van bipv-gebouwen. Het gebouw was in 2002 de eyecatcher van de wereldtuinbouwtentoonstelling en de 19.383 zonnepanelen werden gerealiseerd door Siemens en jawel, voormalig zonnepanelenproducent Shell. Het voormalige Floriade-gebouw gaat sinds enkele jaren overigens door het leven als Expo Haarlemmermeer. Meest recente nieuwkomer in de top 5 van

grootste bipv-projecten is The Edge. Dit door Hermans Techniek Energy van bipv voorzien kantoorgebouw op de Amsterdamse Zuidas is de thuishaven van onder meer Deloitte. In totaal zijn er 450 'PowerGlaz'-zonnepanelen geplaatst die bestaan uit 62 verschillende maten met een totaal geïnstalleerd vermogen van ruim 100 kilowattpiek.

(Bi)Pv-woonwijken

De grootste (bi)pV-woonwijk – veel van de woonwijken zijn voorzien van gecombineerde systemen met zowel

bipv- als pv-panelen – is de Stad van de Zon. Deze woonwijk is gelegen aan de zuidkant van Heerhugowaard en telt honderden bipv-woningen. Het project maakt onderdeel uit van het grote HAL-project van in totaal 5 megawatt in de gemeenten Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk. Een van Nederlands meest omvangrijk en meest bekende bipv-projecten van de laatste jaren is de woonwijk Columbuskwartier in Almere. Dit woningbouwproject werd door Han van Zwieten Architecten gerealiseerd telt 353 bipv-woningen.

Top 5 (bi)pV-woonwijken	Vierkante m²	Aantal zonnepanelen	Vermogen
Expo Haarlemmermeer	26.110 m²	19.383 zonnepanelen	2.287 KWp
Rotterdam Centraal Station	10.000 m²	3.000 zonnepanelen	500 KWp
Utrecht Centraal Station	3.850 m²	1.520 zonnepanelen	100 KWp
The Edge (Amsterdam)	900 m²	450 zonnepanelen	100 KWp
ECN (Petten)	700 m²	1.342 zonnepanelen	70 KWp

Top 5 (bi)pV-woonwijken	Vermogen
Stad van de Zon (HAL-proj.)	5.000 KWp
Nieuwland (Amersfoort)	1.351 KWp
Columbuskwartier (Almere)	550 KWp
Vogeltjesbuurt (Tilburg)	450 KWp
Woudhuis (Apeldoorn)	218,8 KWp

Alles onder één dak...

Groothandel in zonne-energiesystemen

Standaard- en maatwerkoplossingen snel leverbaar

Eigen productie van montagematerialen

Ruim 20.000 zonnepaneelsystemen direct leverbaar

Voor meer informatie bel 0174 - 44 41 71
of kijk op www.solarnrg.nl

SolarNRG
Voor niets gaat de zon op

ROOFSUPPORT®

Hét unieke kabelmanagement systeem voor op daken!

RoofSupport omvat een duurzaam kabelgeleidingssysteem op basis van thermisch verzinkte- of RVS draadgoot in combinatie met betongevulde daksteunen.

RoofSupport wordt snel geïnstalleerd, netjes en stormvast opgeleverd!

Roofsupport wordt op basis van één artikelnummer als complete set (4 lengtes van 3 meter) inclusief koppelingen en daksteunen geleverd via de landelijk dekkende elektrotechnische groothandels.

Leverbaar in verschillende uitvoeringen:

RS6060 - 12M:	60x60mm	12 meter
RS60100 - 12M:	60x100mm	12 meter
RS35100 - 12M:	35x100mm	12 meter

Bredere draadgoot is op aanvraag verkrijgbaar.

Voor Informatie bel Conduct! 0180-531120
of mail: roofsupport@conduct.nl

Stockholm 31, 2993 LM Barendrecht
T 0180 - 53 11 20 F 0180 - 53 11 21 I www.roofsupport.nl

CONDUCT

powered by technical solutions

Tsjechië wil zonneparken op landbouwgronden bij wet verbieden

In de rubriek 'Over de grens' neemt de redactie van Solar Magazine een kijkje in het buitenland. Deze maand een reportage over het mogelijke verbod voor zonnepanelen op Tsjechische landbouwgronden. De minister van Milieu in Tsjechië, Richard Brabec, wil de hernieuwbare energiewet van het land aanpassen om zonnepanelen te verbannen op akkers.

Volgens de krant Mlada fronta Dnes, in Nederland bekend als het Front van de Jeugd, kan de minister weliswaar niet zeggen hoeveel landbouwgrond inmiddels gebruikt wordt voor zonneparken, maar wil hij desalniettemin de plaatsing ervan verbieden per 1 januari 2016. Overigens wil hij tegelijkertijd een subsidie invoeren ten faveure van zonnepanelen op eengezinswoningen en zo het residentiële segment in Tsjechië aanjagen.

Eind 2014 beschikte Tsjechië over 2,1 gigawatt aan pv-vermogen, grotendeels bestaand uit grootschalige systemen. De residentiële markt is namelijk slechts goed voor een marktaandeel van enkele procenten. Het opgestelde vermogen van dit segment bedroeg eind 2014 94 megawatt. 'Daarom willen wij vanaf volgend jaar via het New Green Savings-programma naast de al bestaande financiële ondersteuning voor gezinnen voor zonnewarmte ook

zonnestroom gaan stimuleren', aldus Brabec. Bovendien zouden de benodigde bouwvergunningen van het Energy Regulatory Office voor huiseigenaren niet langer nodig zijn.

Brabec stelt in de krant dat 'Tsjechië een schoolvoorbeeld is van hoe onfortuinlijk het opwekken van zonnestroom kan zijn: eindeloze rijen grijze zonnepanelen bedekken duizenden hectares en weilanden zijn omringd door prikkeldraad'. Tsjechische belangenorganisaties zijn ondertussen sceptisch over Brabecs plannen om zonnepanelen te verbannen van landbouwgronden en weilanden. De NGO's stellen dat het einde van financiële ondersteuning voor zonneparken niet toereikend zal zijn om ze te doen verdwijnen, de levensduur is immers langer dan de subsidieduur (red. Brabec spreekt in het interview over maximaal 15 jaar financiële ondersteuning).

'Het gebazel van de minister is het volgende bewijs dat Tsjechië meer en meer tot een bananenrepubliek verworden is als het gaat om energiepolitiek', stelt Georg Hotar, de Tsjechische directeur

van Photon Energy. Deze pv-projectontwikkelaar heeft tal van zonneparken in Tsjechië ontwikkeld, heeft haar hoofdkantoor inmiddels in Amsterdam gevestigd en richt zich inmiddels op andere landen dan Tsjechië. CZEPHO, de Tsjechische branchevereniging voor zonnestroom, heeft inmiddels gemeld te verwachten dat er in de nabije toekomst geen grootschalige zonneparken meer zullen worden gerealiseerd.

Zowel CZEPHO als Hotar moedigen logischerwijs wel de stimulering voor de residentiële markt aan. Hotar maakt wel nog een kritische kanttekening. 'Hoewel we blij zijn met de wens van de minister om de pv-markt te doen herleven via subsidie voor het residentiële segment – nadat de pv-industrie vrijwel om het leven is gebracht door de voorgaande regeringen – zien we Brabec liever aan de slag gaan met de berg van bureaucratische belemmeringen waarmee huiseigenaren en bedrijven die een pv-systeem willen geconfronteerd worden.'

DMEGC

NIEUW! Mono Black 275Wp+ 4BB
De nieuwste generatie mono-kristallijne zonnepanelen met de door DMEGC gepatenteerde technologie 'Top-cell', resulterend in een ongekennd diepzwarte kleur en PID-vrij zonnepaneel.

SOLAR
INSURANCE & FINANCE

DMEGC Solar is een **DIVISIE** van Hengdian Group DMEGC Magnetics Co., Ltd; opgericht in 1980, 19.000 medewerkers en een omzet van 1,6 miljard euro. DMEGC Solar is verticaal geïntegreerd van ingots, wafers en cellen tot zonnepanelen. De gemiddelde celefficiency is 20.0% voor mono- en 18.3% voor polykristallijn met standaard P-type celtechnologie die tot een uitstekende prijs-prestatieverhouding voor onze zonnepanelen leidt.

Geautoriseerde distributeurs:

T. 0172 -235 990

T. 085-7737725

T. 0523-272278

T. 0575-584000
T. 0522-820993

OPLOSSINGEN MET HOOG VERMOGEN

Glas-glas paneel

Mono Zilver 280W+

Smart module met Tigo TS4

Poly Zilver 265W+

Dennis Gieselaar en Robert-Paul Evers gaan nieuwe uitdaging aan:

Nieuwe leverancier 4BLUE gaat samen met de installateur de boer op

**‘Met 4BLUE gaat het roer om en staan de uitdagingen van de installateur centraal.’
Aan het woord zijn Dennis Gieselaar en Robert-Paul Evers van de pv-leverancier 4BLUE; oude bekenden in een nieuw jasje.**

Onverwachts kwam half juni het nieuws naar buiten dat bouwbedrijf Oskomera Group failliet was. De te loorgang luidde ook het bankroet van Oskomera Solar Power Solutions in. Voormalig directeur Dennis Gieselaar vormt samen met Robbert-Jan Evers, Tim de Kaper en Renée Henckens sinds 1 augustus het team achter 4BLUE, een dedicated pv-leverancier ‘zonder nevenactiviteiten’.

Pallietier

Gieselaar is ook werkzaam bij Pallietier RENEFF, aandeelhouder van 4BLUE. De in 1981 door Martin van Doorne (red. de DAF-familie) opgerichte Pallietier Group is uitgegroeid tot een familieholding met 1.100 medewerkers en vier hoofddivisies. Naast RENEFF zijn dit Trucks, Tools en Invest. Gieselaar: ‘De bedrijven in deze laatste drie divisies zijn vrijwel alle marktleider en Pallietier investeert via de divisie RENEFF in nieuwe bedrijvigheid in duurzame energie en energie-efficiëntie. Zo is men aandeelhouder in 4BLUE, maar ook in de Chinese led-producent GYLED en het Nederlandse led-bedrijf Luminaid.’

Een van de redenen dat de Pallietier Group in 4BLUE investeert, is volgens Evers het businessmodel. Evers: ‘Vanaf de start hebben wij gesteld dat het

roer om moet. Wij hebben de uitdagingen van onze klanten geïnventariseerd en centraal gezet in onze aanpak. Dit betekent dat wij moeten zorgen dat wij tenminste voorraadhoudend zijn, concurrerende prijzen bieden en een webshop hebben. Je zult voor de installateur echter nóg meer moeten betekenen wil deze loyaal blijven. De sleutel tot succes zit in onze optiek in het woord “samen”. Wij willen samen met onze installateurs opdrachten binnenhalen en hen hiervoor de juiste instrumenten bieden.’

Pijplijn

Evers heeft het naar eigen zeggen in de afgelopen jaren veelvuldig gezien: installateurs die de pijplijn met projecten niet continu gevuld kunnen houden. ‘Tot nu toe is de sector er mee weggekomen, omdat er veel early adapters zijn. In de komende jaren zal zonne-energie echter bij een nieuwe doelgroep voor het voetlicht gebracht moeten worden. Wij gaan de installateurs daarbij helpen.’

Een van de manieren waarop 4BLUE dit gaat doen is het aanbieden van vooraf samengestelde pv-pakketten. ‘Daarmee configureren wij de systemen voor de installateurs en hoeven zij enkel te kiezen welk pakket zij klanten aanbieden, bijvoorbeeld een basis- of hoogrendementspakket. Wij bieden vijf pakketten waarmee de installateur 90 procent van de markt kan bedienen.

De andere 10 procent betreft specials zoals dunne filmzonnepanelen en die haalt de installateur elders. Onze aanpak voorkomt een continue wisseling van producten en zorgt voor een gegarandeerde beschikbaarheid.’ Gieselaar: ‘Groot voordeel voor de installateur is dat wij door zusterbedrijven binnen de Pallietier Group in staat zijn om vanuit een centraal gespecialiseerd logistiek centrum, voor 16 uur besteld de volgende dag in huis, zonnestroomkits te leveren. Dat kan ook op de projectlocatie. Installateurs hoeven daardoor geen voorraad te houden, wat hun liquiditeitspositie verbetert. Verder zullen wij installateurs trainen en technische ondersteuning bieden.’ Evers: ‘Dit zal onder meer gebeuren bij het documenteren van geplaatste pv-systemen. Te vaak zijn wij installateurs tegengekomen die later onvoldoende blijken te weten welk pv-systeem geplaatst is. Dat zorgt voor tijdverlies en problemen, als onderhoud nodig is of onderdelen vervangen moeten worden.’

Gieselaar besluit: ‘Het is niet de ambitie bij 4BLUE zo snel mogelijk tientallen medewerkers te hebben. Wij willen systemen met een gezonde marge in de markt zetten en als het concept zich bewezen heeft misschien wel onze vleugels internationaal uitslaan.’

DMEGC Benelux

T. +31 (0) 15 369 31 31
E. erik@dmegc.nl
I. www.dmegc.nl

UITGELICHT

In de rubriek Uitgelicht toont Solar Magazine ieder kwartaal in woord en beeld bijzondere projecten met zonne-energiesystemen. De projecten zijn stuk voor stuk uniek. Soms vanwege de omvang, soms door nieuwe technologie.

Fablo tennishal (Haarlem-West)

Realisatiedatum: augustus 2015

Wat: pv-systeem van 1.347 zonnepanelen

Waar: op het dak van de Fablo tennishal in Haarlem-West die eigendom is van de firma Thoolen

Installateur: Solarcentury

Leveranciers: JA Solar (1.347 zonnepanelen van 275 wattpiek), ABB (11 ABB 27.6 omvormers) en Solarcentury (bevestigingssysteem)

Grootste uitdaging: de zonnecentrale op de Fablohal is eigendom van de coöperatie Duurzame Energie Ramplaan (DE Ramplaan). De installatie is het grootste postcodeproject in Nederland. De coöperatie is meer dan twee jaar met het project bezig geweest, moest worstelen met onduidelijke wetgeving, moeilijk te doorgronden belastingregels en onverwachte tegenvallers. Grootste uitdaging voor Solarcentury was het ontwerpen van een bevestigingssysteem dat geschikt is voor schuine bitumendaken.

Gebr. Van Liere (Dronten)

Realisatiedatum: augustus 2015

Wat: pv-systeem van 4.620 zonnepanelen

Waar: op het dak van landbouw- en uiensoortbedrijf van Gebr. Van Liere in Dronten

Installateur: Agreco

Leveranciers: SolarWorld (4.620 zonnepanelen van 260 wattpiek), SMA (39 SMA-omvormers van het type 25.000TL-30) en Wasi (montagesysteem)

Grootste uitdaging: afstemming van planning van de uit te voeren werkzaamheden voor installatie van de zonnepanelen met de dagelijkse werkzaamheden op de betreffende locatie.

Penske Logistics (Roosendaal)

Realisatiedatum: juni 2015

Wat: pv-systeem van 1.144 zonnepanelen

Waar: op het dak van Penske Logistics aan de Protonweg in Roosendaal, eerder werden al 788 zonnepanelen geplaatst op het pand van Penske Logistics aan de Ettenseweg in Roosendaal

Installateur: Elkor Solar Energy (installateur) en Solarclarity (groothandel)

Leveranciers: Jinko (1.144 smart zonnepanelen van 255 wattpiek Solar Edge Embedded), SolarEdge (15 stuks 17 kilowatt omvormers) en Esdec (FlatFix Fusion bevestigingssysteem)

Grootste uitdaging: voor het pv-systeem is een Solar Edge-energiemanagementsysteem gerealiseerd; dit in verband met het beheersen van het vermogen ten opzichte van de relatieve kleine elektriciteitsaansluiting en het realiseren van een optimaal eigen verbruik om de elektriciteitskosten te verlagen.

Nieuw: TL-M voor
2 tot 7 zonnepanelen!

www.natec.nl

Neem nu contact met ons op!

Natec De Grote Beer 9 t +31(0)73 684 0834
5215 MR 's-Hertogenbosch e info@natec.nl
The Netherlands i www.natec.nl

Import en Groothandel zon PV systemen

Alleen premium merken!

pV OpMaat

Ando Kuypers | Solliance

Onze nationale wetenschappelijke ambassadeur Robert Dijkgraaf gaf eind augustus een lezing tijdens het Paradiso-debat 2015 van Kunsten '92, waarvan een samenvatting in NRC Handelsblad verscheen onder de titel: 'Kunst: het beste middel tegen blikvernuwing'.

Een gedachte die ik graag aan u doorgeef als lezer van Solar Magazine. Vele facetten van de Nederlandstalige zonnecellenwereld komen in dit blad aan de orde, maar Kunst met een grote K lijkt ver verwijderd van zonnecellen en grote pV. En toch, als we pV echt groot willen maken, is er een belangrijke link. Want ook wij, die ons brood verdienen door de wereld te helpen redden met pV, lopen het gevaar van blikvernuwing. Bijvoorbeeld, als wij onze huidige pV-modules zo mooi gaan vinden dat we denken dat iedereen ze mooi vindt en ook mooi blijft vinden als het er wat meer zijn. Onze vrienden in de windenergie, die de wind mee hebben gekregen om steeds grotere windmolenparken te installeren, moeten inmiddels bijna op de vuist met omwonenden. Het gaat niet eens meer over 'Not In My BackYard'. Dat is al verworden tot 'Not within My Horizon'. Terwijl Chinese toeristen grif geld betalen om de windmolens bij Kinderdijk van dichterbij te mogen zien, worden boeren door hun eigen dorpsgenoten bedreigd als ze een windmolen op hun land toelaten. De voortschrijding van windtechnologie is gepaard gegaan met een vermindering van sociaal acceptatieniveau.

Als onze eigen pV-roadmap is om als opstapje in 2020 het land opgefleurd te hebben met vele tientallen vierkante kilometers zonnepanelen en als gedroomd einddoel misschien wel meerdere procenten van ons vaderlands oppervlak, dan moeten wij dus onze blik op tijd verbreden. Nu betaalt de gemiddelde Nederlandse huizenkoper nog graag 5.500 euro extra voor een koophuis met de duurzame uitstraling van opvallend geplaatste zonnepanelen, maar de vergunningen en bestemmingsplannen voor de eerste grotere pV-projecten zijn al een uitdaging gebleken.

Robbert Dijkgraaf: 'De kunsten hebben een overstijgende rol. Zij verbeelden niet alleen het hier en het nu, maar evenzeer het verleden en de toekomst. Boeken, films en beelden duiden de toekomst als een cultureel déjà vu. Van de helikopter van Leonardo da Vinci tot de maanreis van Jules Verne weten kunstenaars verder vooruit te kijken dan futurologen of politici.' Het is dus een goede zaak dat er al pV-projecten worden gelanceerd op het grensgebied van de topsectoren Energie en Creatieve Industrie, en waar architecten en productontwikkelaars worden uitgedaagd tot ontwerpen waarin vorm, afmeting en kleur van pV mogen afwijken van de standaard panelen. En dat is goed. Want architectonische kunststukjes met Dutch Design, de hoge aaibaarheid van Disney's tekenfilm robotje Wall-e die jaar na jaar zichzelf oplaadt in de ochtendzon, of Sandra Bullock die in de film 'Gravity' schotsje-springend over versplinterende ruimtepanelen het vege lijf weet te redden: het draagt allemaal bij aan bredere acceptatie van zonnepanelen bij het grote publiek.

Toch doelt Dijkgraaf met zijn betoog opnog een trapje hoger, en pleit voor het maatschappelijk belang van grensverleggende kunst en wetenschap, buiten de bestaande kaders, voor de kleine theaters, de avant-garde, ook zonder direct aantoonbaar nut. En natuurlijk: 'Het hagelschot van de verbeelding is een grof instrument en treft niet altijd doel.' Maar onze zwarte T-Ford zonnepanelen moeten het echte licht nog gaan zien. Niet alleen door een VOC-mentaliteit gericht op het nóg efficiënter vershippen van andermans standaard producten, maar door er zelf creatief mee aan de slag te gaan, en door net als in de gouden eeuw kunst en wetenschap te laten bloeien.

Graag zie ik u terug in de kleine theaters, waar een Amsterdamse professor licht langs oppervlakken kan laten kruipen, in de musea waar onze wereld in een nieuw daglicht wordt gesteld, en vooral ook in de concertzaal waar een muzikale opmaat in elke vezel laat voelen tot welk crescendo ook deze technologie zou kunnen leiden. Dat dit alles nog maar de opmaat is van pV.

Ontwerpen zonder
beperkingen
met Enphase Energy

The **World Leader** in Microinverter Technology

The Enphase System: Empowering Solar Technology

Enphase heeft de manier waarop de zonne-energie branche installaties uitvoert radicaal veranderd. Onze technologie levert aanzienlijke langetermijnavoordelen op.

- Probleemloze installatie en uniek ontwerp
- Gemakkelijk uitbreidbaar dankzij een gestandaardiseerde methodologie
- Kostenbesparing tijdens de hele levenscyclus van het systeem

[e] enphase
ENERGY

www.enphase.com/nl

VDH SOLAR BV

Groothandel voor de
zonnepaneel installateur

- ⊕ Ook uw engineering partner in ondersteuning van grote projecten.
- ⊕ Gratis handige software tools om zelf uw montagesysteem samen te stellen.
- ⊕ Alle denkbare installaties voor op het dak, veld of water.

Dagelijks franco levering
door heel Nederland !

Omvormers met het hoogste rendement.

De omvormer neemt als intelligente systeembeheerder onder andere de rendementsbewaking en het netbeheer voor zijn rekening. Bent u net zo intelligent als uw omvormer? Kies dan een hoogrendement omvormer van VDH Solar voor uw systeem, wij kijken graag met u mee!

Frankrijklaan 9, 2391 PX Hazerswoude-Dorp
T: (0172) 235 990, F: (0172) 235 995, E: info@vdh-solar.nl www.vdh-solar.nl

Silicon Competence Centre gaat nieuwe generatie Nederlandse zonnepanelen in het veld beproeven

Solar Magazine neemt ieder kwartaal
een of meerdere zonne-energiegerelateerde
projecten uit het Topsectorenbeleid onder de loep.
Ditmaal Silicon Competence Centre 2 (SiCC2)
dat onder de leiding van Energieonderzoek
Centrum Nederland (ECN) staat.

SiCC2 is een vervolg op het topsectorenproject Silicon Competence Centre (SiCC) dat eind dit jaar afloopt. Hierin heeft een consortium onder leiding van Tempress – en verder bestaande uit Eurotron, Levitech, Roth & Rau BV, FOM Amolf Institute, ECN en TU Delft – de goede uitgangspositie van de verschillende organisaties rond kristallijn siliciumzonnecellen uitgebouwd door (onderzoeks)faciliteiten te bundelen en updaten. 'SiCC2 is een logisch vervolg', legt Leon Laas van ECN uit. 'De verschillende stakeholders hebben in de afgelopen jaren gezien dat het bij nieuwe celconcepten niet meer voldoende is om alleen een rendementsverbetering op lab- of pilotschaal te laten zien. Het is in de praktijk steeds lastiger om de solar industrie te interesseren om hun productielijnen aan te passen naar nieuwe celconcepten. Met SiCC-2 beogen wij de technologie daarom in het veld te demonstreren waarna deze gecommmercialiseerd kan worden.'

Cel- en moduleconcept

Met SiCC-2 ligt de focus dus naast het voortzetten van de bouw van state-of-the-art faciliteiten op het aantonen van stabiele industrie relevante procesgegevens en het daadwerkelijk

veldtesten van de vervaardigde producten anderzijds. 'Met behulp van de bestaande faciliteiten bij ECN in Petten, aangevuld met de in het SiCC-1 project aangeschafte en door de bedrijven ingebrachte apparatuur, kunnen wij op dit moment zowel p-type silicium als n-type silicium zonnecellen fabriceren ten behoeve van het referentieproces', duidt Laas. 'In SiCC-2 gaan wij – samen met de nieuwe partners Universiteit Utrecht, Solar Electricity Development en DSM – veldtesten uitvoeren met de nieuw ontwikkelde zonnepanelen die voorzien zijn van de zonnepanelen uit het referentieproces.'

De Universiteit Utrecht gaat voor de veldtesten haar Utrecht Photovoltaic Outdoor Test facility (UPOT) uitbreiden. SE Development gaat de zonnepanelen toepassen in testprojecten en DSM is bereid gevonden om de mogelijke toepassing van nieuwe materialen te onderzoeken. Laas: 'Na het eerste projectjaar kiezen wij het meest geschikte cel- en moduleconcept. De voorkeur gaat in eerste instantie uit naar zonnepanelen met achterzijdecontactcellen die mede door ECN ontwikkeld zijn en waar de deelnemende projectpartners veel interesse in hebben. Daarnaast worden ook bifacial modules en glas-glas-zonnepanelen bekeken. Uiteraard wegen ook de wensen van de marktpartijen mee. Zoals bekend onderhoudt onder meer Tempress nauwe banden

met grote celfabrikanten – waaronder het Chinese Yingli Solar – waardoor de stap naar de markt gemakkelijker gezet kan worden.'

Eerlijk antwoord

'Door de zonnecellen en -panelen in het veld te testen kunnen wij een eerlijk antwoord geven op de kwaliteits- en performancevraag', vult Wilfried van Sark van de Universiteit Utrecht aan. 'Om de veldtesten uit te kunnen voeren gaan wij de capaciteit van het UPOT verdubbelen. Onze onderzoekers gaan straks de zonnepanelen testen en kunnen zo zeer gedetailleerd bestuderen welk type zonnecel bij welk paneelconcept de beste energie-opbrengst geeft met het Nederlandse weer. Verder zullen wij binnen SiCC-2 een methodiek ontwikkelen om de zonnepanelenmarkt beter te kunnen volgen. Er zijn ongekend veel verschillende zonnepanelen te koop waardoor je het overzicht weleens kwijtraakt. Wij werken aan een methodiek die zorgt dat het overzicht er te allen tijde is en dat daarbij ook nog eens het kostenplaatje inzichtelijk is.'

Laas besluit: 'De volledige waardeketen is nu bij het Silicon Competence Centre aangehaakt en dat stelt ons in staat om in de komende jaren enkele honderden zonnepanelen met de meest recente Nederlandse techniek in het veld te testen.'

Lijstaanvoerder SDE+-aanvragen KiesZon:

'75 procent van pv-projecten gaat daadwerkelijk gerealiseerd worden'

Nog even terug naar de statistieken. In 2014 werden via de regeling SDE+ 2.973 pv-aanvragen gehonoreerd. Goed voor een vermogen van 882,6 megawatt. Bijna 20 procent van deze aanvragen, 589 stuks, heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) geanonimiseerd. Hierdoor blijft het voor het grote publiek onbekend wie de aanvragen heeft gedaan.

Grootst gerealiseerde project

De Belgische vastgoedonderneming Warehouses De Pauw (WDP) staat met zijn Nederlandse vestiging op de zevende plaats als het gaat om SDE+-aanvragen in 2014. Met 30 megawattpiek goedgekeurde projecten in haar portfolio is het bedrijf inmiddels voortvarend aan de slag gegaan. Niemand minder dan koning Willem Alexander opende recent het nieuwe distributiecentrum van Wehkamp waar de eerste 2,5 megawattpiek van het portfolio gebouwd is door IZEN. Er zijn 9.828 Suntech-zonnepanelen van 255 wattpiek geplaatst, voorzien van het bevestigingssysteem FlatFix Fusion van Esdec en omvormers van SMA. Hiermee tekent WDP voor

In een reeks artikelen belicht Solar Magazine de grote hausse pv-projecten die in 2014 gehonoreerd zijn via de SDE+-regeling. In maart werd er stilgestaan bij het financieringsvraagstuk en de hoeveelheid toegekende projecten en in juni werd gesproken met SMA dat 40 procent van de SDE+-projecten wil bedienen. In deze editie aandacht voor KiesZon dat maar liefst 123 SDE+-aanvragen op eigen naam (red. via de BV's International Solar en Yellow Step Solar, zie kader) deed en nog eens bij enkele tientallen andere aanvragen betrokken is. In totaal goed voor een vermogen van circa 50 megawattpiek. 'Wij verwachten 75 procent van de aangevraagde projecten daadwerkelijk te kunnen en mogen realiseren', aldus Frank Heijckmann, directeur van KiesZon.

de realisatie van het tot dusver grootst gebouwde SDE+-project uit 2014.

Anonimiteit

De nummer 2 op de lijst van meest frequente aanvragers is Zon Exploitatie Nederland. Dit Delftse bedrijf bouwde met zijn Engelse zusterbedrijf in de afgelopen jaren een aantal omvangrijke grondgebonden zonneparken, maar plaatste bijvoorbeeld ook 33.500 zonnepanelen op een Duitse skihal, goed voor 5 megawattpiek. Een kunstje dat men in Nederland wil herhalen met de SDE+. Michel Peek, directeur van Zon Exploitatie Nederland, laat de redactie weten 'geen ruchtbaarheid te willen geven' aan de SDE+-projecten die het bedrijf uitvoert. Na KiesZon neemt Peeks bedrijf met 53 stuks de meeste aanvragen voor zijn rekening. Peek stelt dat er in de media regelmatig een grote broek wordt aangetrokken door ontwikkelaars. Zijn bedrijf kiest ervoor in de anonimiteit te blijven totdat er daadwerkelijk projecten gerealiseerd zijn.

Scholen

KiesZon is een van de partijen die wél bereid is te praten over de SDE+-projecten die in uitvoering zijn. Frank Heijckmann, directeur van KiesZon, verwierf met zijn bedrijf onder meer bekendheid via 'KiesZon op school'. Met dit project krijgen 250 basisscholen in Nederland 'gratis' zonnepanelen, inclusief een lespakket dat leerlingen wegwijs maakt in de wereld van zonne-energie. 'Wij waren in Nederland de eersten die een extern gefinancierd zonnestroomproject ontwikkelden: Zonnestroom op Amsterdamse scholen', duidt Heijckmann. 'Dit was het eerste project dat wij met ons operational leaseconcept hebben gerealiseerd. Alle projecten die wij in het kader van de SDE+-regeling 2014 gaan uitvoeren zullen dezelfde leasevariant kennen.' Daarnaast heeft KiesZon dit jaar één van de grootste dakprojecten van Nederland bij Thyssen Krupp binnen haar leaseconcept gerealiseerd. Heijckmann verwacht zoals gezegd dat zijn bedrijf uiteindelijk 75 procent van de aangevraagde subsidieprojecten mag gaan realiseren. 'Logischerwijs is er altijd een

gedeelte dat de investering in zonnepanelen om welke reden dan ook uit- of afstelt.' Voor het daadwerkelijke bouwen van de pv-parken werkt KiesZon veelal samen met Ikaros Solar en ProfiNRG. 'Met KiesZon bedienen wij zoals bekend ook het inkoopcollectief van de Vereniging Eigen Huis en Greenchoice-klanten. Die systemen – tot een maximum van 20 kilowattpiek – bouwen wij zelf, maar de grotere systemen laten wij door anderen bouwen.'

Concertzaal

Een van de projecten die KiesZon niet zelf heeft aangevraagd, maar waar zij wel nauw bij betrokken is, is dat van de Middenbrabantse Ontwikkelingsmaatschappij voor Energie en Duurzaamheid (MOED). MOED vroeg met succes via de SDE+ 2013 4,4 miljoen euro subsidie aan voor zonnepanelen op 44 Tilburgse basisscholen. In totaal is als onderdeel van het project aan KiesZon opdracht verstrekt om 2,1 megawatt – 7.570 zonnepanelen – op 26 basisscholen te realiseren. Overigens heeft de gemeente Tilburg in 2014 met succes 40 keer subsidie aangevraagd voor onder meer ►

365

DAGEN ZONNE-ENERGIE

GEVEN JE MEER ONAFHANKELIJKHEID

SMA is de sterkste partner om de maximale opbrengst van uw SDE+ projecten te garanderen.
Surf snel naar www.SMA-Benelux.com/SDE
bekijk onze unieke totaaloplossing!

ENERGY
THAT
CHANGES

een bedrijfsverzamelgebouw, het natuurmuseum, de concertzaal, diverse sporthallen en het Willem II-stadion. Tilburg krijgt in totaal subsidie voor ongeveer 48.000 vierkante meter zonnepanelen. Niet geheel toevallig is het wederom MOED dat momenteel een plan maakt voor het plaatsen en exploiteren. 'Onverwachte' namen in de lijst met meeste aanvragers (red. zie kader) zijn Dekker Hout Vastgoed, Bedrijvenpark IJsselveld, Sita Netherlands en Lidl Nederland. Het Haagse familiebedrijf Koninklijke Dekker Hout is actief in de houthandel en vastgoedontwikkeling. Het kapitaalkrachtige familiebedrijf nam in april 2014 nog een nieuw logistiek centrum in Vianen in gebruik dat is voorzien van in de dakbedekking geïntegreerde zonnepanelen. Nu is voor 36 adressen SDE+-subsidie aangevraagd. Coöperatie Bedrijvenpark IJsselveld vroeg voor 16 ondernemers op 22 adressen voor 3,04 megawattpiek subsidie aan. Afvalverwerker Sita wil ongeveer op de helft van haar vestigingen in Nederland zonnepanelen gaan aanbrengen. Lidl is opvallend genoeg de enige supermarkt die serieus werk lijkt te maken van zonnepanelen, dat ondanks de wens om 19 van haar ruim 400 supermarkten in het land van zonnepanelen te voorzien nog altijd als erg mager bestempeld mag worden.

Short of long

Heijckmann duidt dat de organisaties waar zijn bedrijf afgelopen jaar SDE+-subsidie voor heeft aangevraagd vooral grote bedrijven en non-profitorganisaties zijn. 'Zij onderstrepen de toevoegde waarde van ons leaseconcept', zegt Heijckmann. 'Het zijn organisaties die wel willen investeren in zonne-energie, maar het geld er niet voor hebben of het beschikbare geld in iets anders willen investeren. Kiezen voor operationeel lease biedt hen dit plus een aantal andere voordelen. Zo hoeft men dus geen grote investeringen te doen en is het desondanks financieel aantrekkelijk om voor zonnepanelen te kiezen. Ten tweede loopt men de risico's niet die het realiseren van een groot pv-systeem met zich meebrengt. Er zijn immers behoorlijk wat onzekerheden waar wij dagelijks mee te maken heeft. Voor onze klanten zou het de eerste keer zijn dat ze risico's tegenkomen en dan is het maar de vraag of ze de juiste keuzes maken. Tenslotte hebben wij een bewezen concept met een gegarandeerd rendement.'

Bedrijven die voor de operational lease kiezen van KiesZon hebben de mogelijkheid om voor short of long lease te kiezen. 'In het eerste geval leasen ze het pv-systeem voor 6 jaar en kunnen ze na die periode beslissen of zij het pv-systeem voor een vooraf vastgesteld bedrag over willen kopen of kan men de leaseperiode verlengen. In het geval van long lease duurt het contract 16 jaar.'

Game changer

'Van de SDE+-aanvragen die wij in 2014 hebben gedaan, kiezen de betrokken organisaties of voor lease met KiesZon óf zij gaan een systeem kopen', vervolgt Heijckmann. 'In dat geval gaat men de markt op omdat wij geen systemen in koopvarianten aanbieden. We kunnen hen wel begeleiden in het proces en onze ruime ervaring met ze delen.' Voor de komende jaren houdt Heijckmann naar

eigen zeggen zijn hart vast als het om nieuwe SDE+-aanvragen gaat. 'Bij het leeuwendeel van de pv-projecten waarvan in 2014 SDE+-subsidie werd aangevraagd, gebeurde dit in fase 6. In 2015 is de SDE+ al ruimschoots overtekend alvorens fase 6 bereikt wordt. De vergoeding in eerdere fases, zoals fase 3 waarin de 2015-projecten gehonoreerd zijn, kent een vergoeding die 3 cent per kilowatt uur lager is. Met dat soort verschillen worden pv-projecten financieel onaantrekkelijk en zullen er fors minder projecten gerealiseerd worden. Met de vergoeding in fase 6 zijn wij namelijk in staat om de meeste bedrijven en instellingen tegen maximaal dezelfde prijs zonnestroom te laten genereren als zij betalen voor grijze stroom bij het energiebedrijf. Dat is een game changer en dat heeft enorm veel bedrijven de ogen geopend voor zonne-energie.'

Aanvragende partij	Aantal aanvragen	Vermogen
KiesZon (International Solar en Yellow Step Solar)	123 aanvragen	50 MWp
Zon Exploitatie Nederland	53 aanvragen	onbekend
Gemeente Tilburg	40 aanvragen	onbekend
Dekker Hout Vastgoed	36 aanvragen	onbekend
Raedthuys Zon	34 aanvragen	onbekend
Eneco Solar, Bio & Hydro	33 aanvragen	onbekend
Warehouses De Pauw (WDP) Nederland	26 aanvragen	30 MWp
Coöperatie Bedrijvenpark IJsselveld	22 aanvragen	3,04 MWp
Sport, Recreatie & Onderwijsvoorzieningen (S.R.O.)	20 aanvragen	onbekend
Sita Netherlands	20 aanvragen	onbekend
Lidl Nederland	19 aanvragen	onbekend

iPhone App

Android App

Rexel

ZOEK, VIND, SCAN EN BESTEL! MÉÉR DAN 100.000 PRODUCTEN BINNEN HANDBEREIK?

Ga met uw smartphone naar rexel.nl en download de app. Op deze manier kunt u eenvoudig electrotechnische producten zoeken, de voorraad checken en uw eigen prijzen inzien. Met de Rexel App scant u eenvoudig de barcode van een artikel en plaatst u deze in uw mobiele winkelwagen. Heeft u uw bestelling geplaatst, en is uw keuze voorradig, dan zorgen wij voor een levering op de volgende werkdag.

www.rexel.nl

Topsectorenbeleid: tien nieuwe solar innovatieprojecten

Nederlandse bedrijven werken aan perovskiet zonnecellen, alleswerende coatings en junction boxen

Het Topsectorenbeleid is inmiddels haar derde jaar ingegaan. Nu de projecten uit de eerste tender van 2015 zijn beoordeeld, is het aantal zonne-energiegerelateerde projecten de grens van zestig stuks genaderd. Binnen de topsector Energie zijn tien nieuwe projecten van start gegaan. De onderwerpen zijn divers; van celinnovatie tot nieuwe schoonmaakconcepten en een andere type junction box. De redactie van Solar Magazine neemt de nieuwe projecten onder de loep.

Milicia

Het MILICIA-project, oftewel Multi Line Concentration modules using Advanced cell edge passivation solutions, wordt geleid door LineSolar. Het zusterbedrijf van de zich eerder dit jaar openbarende nieuwe Nederlandse zonnepanelenfabrikant Exasun wil een interdigitated back contact (ibc-)zonnecel ontwikkelen met een rendement van 22 procent waarbij het zonlicht 20 keer geconcentreerd wordt. Concentratie van zonlicht is volgens de projectdeelnemers LineSolar en ECN een elegante manier om de kosten van hoogefficiënte zonnecellen terug te dringen. Grote zonnecellen zullen daartoe in kleinere stukken gesneden worden, terwijl optica wordt toegepast om het zonlicht te concentreren op de zonnecellen.

Biotechs

Binnen het Biotechs-project gaan Bionic Technology en ECN onderzoek doen naar de potentie van het encapsulatiemateriaal voor zonnepanelen BioCoat dat ontwikkeld is door Bionic Technology. Het project moet uitsluitsel geven of BioCoat geschikt is als nieuw encapsulatiemateriaal voor dunne filmzonnepanelen en zo te zorgen voor lagere kosten en meer functionaliteit dan bij conventionele encapsulatiematerialen het geval is.

Trust

Eternal Sun, Hielkema Testequipment, ReRa Solutions en TNO/Solliance werken binnen Trust aan de verbetering van de voorspellende waarde van versnelde levensduurtesten. Trust, dat staat voor The Reliable and Ultimate Solar cell and module Test, gaat de technische mogelijkheden van bestaande testapparatuur verder ontwikkelen om betere simulatie van buitenomstandigheden en de studie van werkelijke degradatiemechanismen te realiseren.

Sanremo

Sanremo beoogt 'Safe and reliable PV modules'. Dit streven ECN, NXP en Solned na door de ontwikkeling van een junction box met bypass diodes die niet gevoelig zijn voor oververhitting. Met de groeiende bipv-markt in het achterhoofd weten de projectpartners dat het aantal plekken waar zonnepanelen zich in de schaduw bevinden zal toenemen. Tegelijkertijd moeten de normen voor veiligheid en betrouwbaarheid worden verbeterd om te voldoen aan de praktijk en de regelgeving in de bouw. Dit is alleen mogelijk wanneer oververhitting van junction boxen kan worden voorkomen en dit alles zonder verhoging van de productiekosten. Dat is dan ook hetgeen de drie deelnemers nastreven met de nieuwe junction box.

Easy clean pv

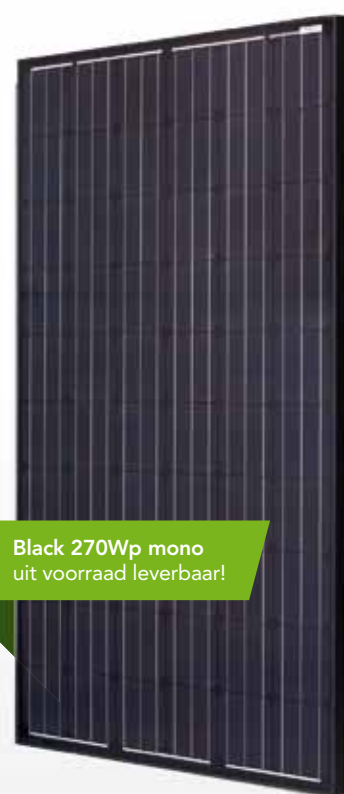
Binnen Easy clean streven de projectpartners naar een coating die toegepast kan worden door professionele schoonmaakbedrijven zodat stof en vuil niet aan zonnepanelen blijven plakken. Als gevolg van verontreiniging van zonnepanelen is de energieproductie volgens de deelnemers ongeveer 3 procent lager in vergelijking met schoongemaakte zonnepanelen. De huidige bedrijven die diensten voor het schoonmaken van zonnepanelen aanbieden maken vooral gebruik van osmosewater. Ondanks deze behandeling kunnen stof en hardnekkiger vuil zoals vogelpoep binnen enkele weken weer terugkomen. De nieuwe coating moet dat gaan voorkomen. Het project wordt uitgevoerd door TNO – inclusief het Solar Energy Application Centre (SEAC) – en Mardenkro.

Amdis

Binnen Automatic Malfunction Detection for Improvement of solar PV yield, kortweg Amdis, wordt gewerkt aan een automatische methode die problemen met pv-systemen signaleert. In diverse studies is naar voren gekomen dat vooral grote problemen met zonnestroominstallaties gedetecteerd worden, omdat dan opbrengstverlies wordt opgemerkt. Kleinere problemen, waarbij ►

De nieuwe standaard: betaalbare 270Wp Black & 290Wp Mono zonnepanelen

www.natec.nl

Black 270Wp mono
uit voorraad leverbaar!

Percium 290Wp mono
uit voorraad leverbaar!

JA SOLAR

TEVENS VERKRIJGBAAR
de embedded JA Solar
265 Black met Solaredge
optimizer

WHOLESALE IN PV & LED

Natec De Grote Beer 9
5215 MR 's-Hertogenbosch
The Netherlands
t +31(0)73 684 0834
e info@natec.nl
i www.natec.nl

het opbrengstverlies 10 tot 20 procent kan zijn, worden niet gesignaleerd. Het doel van dit project is de ontwikkeling en validatie van een automatische methode die kleine en grote problemen met pv-systemen signaleert zodat deze snel kunnen worden opgelost. AMDIS wordt geleid door Universiteit Utrecht, die samenwerkt met Eneco/Zon-IQ, Upp Smart, Agile XS en Solease.

Proof

Prove Roll-to-roll process-ability of perOvskite mOdules by application of an innovative Foil substrate, is het eerste door het Rijk gefinancierde innovatieproject dat zich bezighoudt met perovskietzonnecellen. Hybride anorganische-organische perovskiete materialen zorgen voor een gamechanger als het gaat om pv-materialen. Deze goedkope en in overvloed aanwezige materialen worden veel potentie toegevoegd. Echter, roll-to-rollproductie van hoogwaardige films vraagt om flexibele en isolerende substraten met een temperatuurbereik van min 40 tot plus 500 graden Celsius. Het Proof-project beoogt de ontwikkeling van dit substraat. ECN leidt het project en werkt samen met TNO en C-Coatings.

Mobility Center

Het doel van dit project is het ontwikkelen van, én onderzoek doen naar, een Mobility Center dat zijn energie verkrijgt via een dakconstructie met geïntegreerde zonnepanelen. Belangrijke aanleiding is het grote file- en parkeerprobleem van diverse bedrijven in de regio Eindhoven. Bij een substantieel gebruik van diverse Mobility Centers wordt dit probleem aangepakt. Door middel van slimme regelingen en een eigen elektrische opslag moet het Mobility Center nagenoeg autonoom inzetbaar zijn. Het klinkt allemaal erg eenvoudig, maar er moeten nog de nodige technologische en sociaal-maatschappelijke barrières overwonnen worden alvorens het consortium tot het vermarkten kan overgaan. Deelnemers zijn H.E. Technologie, Jan Kuijpers Nunspeet, Callock International, WeMobile, DConsult, SCX Solar, Taxis en TNO.

Scarlet

Het Scarlet-project, wat staat voor SCa-lable, Aesthetic, Robust, Light weight bipv ElemenTs, wordt uitgevoerd door Tata Steel Europe en ECN. Het doel is om de haalbaarheid van een gebouwgeïntegreerd zonnestroomproduct (bipv) op basis van staal te onderzoeken. De reden dat de bipv-markt nog relatief klein is, ligt bij de relatief hoge productkosten, het ontbreken van schaalbare pv-producten en het gebrek aan bewustzijn in de bouwsector. Staalproducten vormen een belangrijk marktaandeel voor gevels en daken

van gebouwen en zijn eenvoudig op te schalen. Staalproducten combineren met schaalbare pv zou kunnen leiden tot een doorbraak in de bipv-markt. Eindresultaat van Scarlet moet een rapport zijn met daarin het volledige productontwerp en een berekening van de productiekosten.

Soldyna

Onder leiding van TNO wordt in het project Soldyna, een afkorting van Esthetic SOLar blinds for DYNAMIC light management, een productconcept ontwikkeld voor een dynamisch vleugelzonweringsstelsel. Het stelsel neemt volledig geautomatiseerd de juiste stand aan ten opzichte van de zon voor optimaal lichtmanagement in utiliteitsgebouwen. Geïntegreerde dunne film zonnecellen leveren de benodigde elektriciteit voor aansturing van zowel de vleugelzonwering als overige (klimaat) installaties in het gebouw. Het project leidt tot een aangetoond werksprincipe met behulp van een pilotmodule op kleine schaal. Naast TNO zijn Heycop, De Groot & Visser en Allicon Lichtconstructies deelnemers.

BEFORE WE FORGET
WE'VE MOVED

ACM: installateurs als verkopende partij eerstverantwoordelijke bij defect zonnepaneel

'Ik ken geen ander product waarbij zulke hoge fabrieksgaranties worden afgegeven. Dat leidt tot vragen bij klanten. Waarom is de garantie zo hoog? Daar zal je wel een reden voor hebben?' Aan het woord is Gerard van Amerongen, voorzitter van branchevereniging Holland Solar. Hij verwoordt de gevoelens die al langer in de markt leven. Op een nieuwe auto wordt doorgaans een fabrieksgarantie van twee tot drie jaar gegeven. Bij een pv-systeem ligt dit stukken hoger.

Een consument krijgt door de bank genomen een fabrieksgarantie – ook wel productgarantie genoemd – van tussen de vijf en twaalf jaar. Hiermee worden (toekomstige) mankementen aan de producten – zonnepanelen en (micro-) omvormer(s) – afgedekt. Standaard is een vermogensgarantie, wat inhoudt dat de zonnepanelen na 10 tot 25 jaar respectievelijk nog 90 en 80 procent van hun vermogen moeten kunnen leveren. Beide garanties worden afgegeven door de fabrikant. Uitgaande van de minimale importprijs is de invoerprijs van een zonnepaneel tussen de 130 en 150 euro per stuk. Het is de vraag of fabrieksgaranties bij een dergelijke kostprijs juist in verhouding staan.

Een fabrieksgarantie op een zonnepaneel is drie tot zes keer hoger dan een garantie op een nieuwe auto. Staan hoge fabrieksgaranties wel in verhouding tot de kostprijs van een zonnepaneel? En hoe zit het eigenlijk met de aansprakelijkheid zodra een zonnepaneel stuk gaat? Een reportage van Solar Magazine-redacteur Wessel Simons.

Productaansprakelijk

Voor de gemiddelde consument zal naast prijs en kwaliteit productgarantie ook een rol spelen. En zolang het product werkend is, hoeft deze ook niet geclaimd te worden. Maar zodra het wel fout gaat, heerst er nog veel onduidelijkheid welke partij garantie moet verlenen of productaansprakelijk is bij een calamiteit. En wordt de consument ook gecompenseerd voor het verlies aan productie? Een woordvoerder van de Autoriteit Consument & Markt legt uit dat er ook verschillen zijn in productaansprakelijkheid en koopgarantie. Zij zegt: 'De importeur is productaansprakelijk wanneer de zonnepanelen fysieke schade aan mensen of materiële schade hebben toegebracht. De importeur heeft geen verplichtingen ten aanzien van een fabrieksgarantie, tenzij hij hier uitdrukkelijk voor kiest. Fabrieksgarantie is wettelijk ook niet vastgelegd en het is aan de fabrikant wat de omvang is van de geboden garantie.'

Koopgarantie

Het is de verkopende partij, zoals een leverancier of installateur, waar de koper moet aankloppen als een zonnepaneel stuk gaat. Ze vervolgt: 'De verkoper kan zich niet verschuilen achter een fabrieksgarantie. Als het product ondeugdelijk is of niet aan de koopovereenkomst beantwoordt, is de verkoper verantwoordelijk voor herstel, vervanging of teruggave van het aankoopbedrag. Als de verkoper niet duidelijk heeft gemaakt dat de lange fabrieksgarantie veel beperkingen kent, dan kan dit van invloed zijn op de verwachtingen die de consument van de zonnepanelen mocht hebben. De verkoper kan daarom na langere tijd nog worden aangesproken door de consument indien de zonnepanelen ondeugdelijk blijken.' Uit deze woorden blijkt dat de verkopende partij garant staat, zodra een product stuk gaat of mankementen vertoont. ▶

Nieuw: Panasonic HIT 285Wp

www.natec.nl

Neem nu contact met ons op!

Natec De Grote Beer 9 t +31(0)73 684 0834
5215 MR 's-Hertogenbosch e info@natec.nl
The Netherlands i www.natec.nl

Faillissement

Maar wat te doen als een importeur of verkopende partij failliet gaat of een doorstart krijgt via een andere BV? De woordvoester van de ACM: 'Dat kan alleen als de consument nog fabrieksgarantie heeft waarin staat dat hij rechtstreeks een claim kan indienen bij de fabrikant. Als die garantie er niet (meer) is, dan heeft de consument geen mogelijkheden om een partij aan te spreken en moet hij voor eigen kosten de schade herstellen.'

Relativering over (fabrieks) garanties lijkt dan ook op zijn plaats, vindt Van Amerongen. Volgens hem is voor de consument vertrouwen in een bedrijf belangrijker. Hij zegt: 'Vertrouwen is geen garantie. Bij vertrouwen gaat het erom wat een bedrijf heeft gepresteerd en wat zijn klanten erover zeggen. We geloven ook meer in zekerheid vooraf dan een garantie achteraf. Met een Zonnekeur installatiekeurmerk krijgt een consument een installatiegarantie van achttien maanden en een prestatiegarantie van vijf jaar. Dat betekent dat binnen een periode van vijf jaar de installatie de prestatie en output levert zoals deze in de offerte is bespiegeld. Dat ligt hoger dan de norm van UNETO-VNI.'

Volwassenheid

Ook Wim Sinke, programmamanager zonne-energie bij ECN, relateert enigszins het belang van garantie: 'Een garantie is voor de koper een manier om met bewijslast een vorm van vergoeding te krijgen voor geleden financiële schade. Ik zie dat de branche de nadruk steeds meer verlegt van productgaranties naar garanties op de daadwerkelijke productie en opbrengst van een systeem. Dat is naar mijn idee een teken van volwassenheid, omdat consumenten meer zekerheid krijgen over de hoeveelheid elektriciteit waar ze gegarandeerd op kunnen rekenen. Dat zegt mij meer dan een lange garantieperiode voor componenten. Consumenten die nog meer zekerheid willen kunnen daarvoor een aanvullende verzekering afsluiten zoals je dat ook in andere branches ziet, zoals witgoed en elektronica.' Sungevity is een van de weinige die opbrengstgarantie aanbiedt. Sales manager Dorus Visser: 'We garanderen dat een installatie voor een periode van 20 tot 25 jaar minstens 95 procent van de voorspelde kilowattuurproductie behaalt. Consumenten vinden het vaak nog eng om een systeem aan te schaffen. Door de nadruk op lage prijs is er juist minder vertrouwen in zonne-energie ontstaan. We zien zonne-energie niet

als product, maar als een dienst zoals het ook in Amerika wordt 'gemarket'. Maar hoe gaat men anticiperen op een eventueel versoberde salderingsregeling in 2020? Visser: 'Zodra blijkt dat een systeem van een klant onderproduceert, wordt dat deel van zijn stroom achter de meter nog door ons met 0,23 euro per kilowattuur vergoed, ongeacht wat er met teruglevertarieven gebeurt op de lange termijn.'

Slager en eigen vlees

Ook de Stichting Garantiefonds Zonne Energie is opgericht om 'calamiteiten te dekken'. Wat houdt dat in? Medeoprichter Ron Welberg van BonGo Solar: 'Mocht een klant hebben aanbetaald, maar de verkopende partij (red. aangesloten bij het fonds) gaat failliet of is in surseance van betaling, dan wordt de aanbesteding vergoed door een andere leverancier uit het garantiefonds en maakt deze partij de klus af. Een claim op de productgarantie wordt door ons afgehandeld, zodat een klant niet naar een fabrikant in voornamelijk Azië hoeft te bellen.' Het garantiefonds heeft een geschillencommissie die deels bestaat uit leden van het fonds zelf. Is dat niet een slager die zijn eigen vlees keurt? Welberg: 'Beter een slager die zijn eigen vlees keurt, dan geen slager.'

Kies voor Nederlandse kwaliteit.
Zonnepanelen verdienen méér...

Soladin^{WEB}

Standaard met WiFi én web-monitoring.

Verkrijgbaar in 1.050W, 1.575W, 2.200W & 3.000W uitvoering. Uw klant meer opbrengst leveren dan uw concurrenten. Voor u en uw klant in Nederlandse taal op een leuke manier zichtbaar op smartphone, tablet of PC na de simpele activering van WiFi web monitoring. Het verbluffende installatiegemak zorgt voor een voorspelbare korte installatietijd. Dataopslag veilig in Nederland. Bekijk alle specificaties en info op www.mastervoltsolar.nl/soladinWEB

MASTERVOLT
THE POWER TO BE INDEPENDENT

SAJ

De nieuwe SAJ Plus zonne-omvormers zijn er!

**MAX. OPBRENGST PER KW/U GENERATIE
GEDURENDE EEN 25J LEVENSCYCLUS**

Sununo Plus 1K/1.5K/2K/2.5K/3K; Sununo Plus 3K-M/4K-M/5K-M; Sunrio Plus 4K/5K/6K/8K/10K

SUPER EFFICIENT, BESTE KEUZE!

GUANGZHOU SANJING ELECTRIC CO., LTD.
Tel: +86 20 6660 0058 | E-mail: info@saj-electric.com | http://www.saj-electric.com

DEHN

Klein, kostenefficient,
krachtig

DEHNcube: Dé „outdoor“ overspanningsbeveiliging voor omvormers!

- Eerste type 2 DC afleider op basis van IP65 behuizing
- Compleet geleverd inclusief aansluitkabels
- Versies voor een of twee MPP-trackers
- Voorkomt brandschade door SCI technologie
- Beveilig de omvormer én achterliggende installatie

Meer informatie:
www.conduct.nl

DEHN beveiligt.
Overspanningsbeveiliging, Bliksembeveiliging en Veiligheidsmateriaal

CONDUCT
nederland

Officieel Agentschap

Conduct Nederland
Stockholm 31, 2993 LM Barendrecht, (t) 0180-531120, (f) 0180-531121
info@conduct.nl

SOLAR STELL®

gemak op het dak

**HET BEVESTIGINGSSYSTEEM
DAT MAAR MET 1 INBUSSLEUTEL
GEMONTEERD WORDT!**

WWW.SOLARSTELL.NL
BEL: 033- 448 0333
MAIL: INFO@SOLARSTELL.NL

KWWS B.V. | SOLARSTELL
Textielweg 10, 3812 KV Amersfoort

SOLAR ACTIVITEITENKALENDER

6-8 oktober 2015 Vakbeurs Energie 2015

Ook dit jaar vindt de vakbeurs Energie plaats in de Brabanthallen in Den Bosch. Als platform richt Energie zich op duurzame energieopwekking en energiebesparing.
www.energievakbeurs.nl

Dag van de Duurzaamheid vrijdag 9 oktober 2015

Voor het zevende achtereenvolgende jaar roept Urgenda particulieren, bedrijven, overheden en organisaties op om zich op deze speciale dag van hun 'groenste' kant te laten zien.
www.dagvandeduurzaamheid.nl

Solar Heating & Cooling Conference 2-4 december 2015

De IEA Solar Heating & Cooling Programme (IEA SHC) organiseert in het Turkse Istanbul de grootste internationale conferentie voor zonnewarmte en -koeling.
www.shc2015.org

PV Taiwan 14-16 oktober 2015

PV Taiwan groeit meer en meer uit tot een van de grootste pv-evenementen in Azië. Dit jaar zijn namens Nederland onder meer Levitech, Meco Equipment Engineers en Tempres Systems erbij.
www.pvtaiwan.com

Het Nationaal Warmte Congres 26 november 2015

Het Nationaal Warmte Congres is hét platform voor de warmtesector. Jaarlijks komen vertegenwoordigers bijeen van onder meer warmte- en energiebedrijven en overheid.
www.euroforum.nl/warmtecongres

7e MWT Workshop 4-14 november 2015

De zevende editie van deze workshop over Metal Wrap Through (MWT) zonnecellen besteedt in Freiburg aandacht aan het van lab naar fab brengen.
www.backcontact-workshop.com

Evenement HIER opgewekt 2015 20 november 2015

Iedereen die betrokken is bij lokale energie-opwekking komt voor dit event bij elkaar: verenigingen van eigenaren, corporaties, serviceverleners en andere betrokkenen.
www.hieropgewekt.nl

Sunday 2015 18 november 2015

De Sunday is de plek waar mensen van de Nederlandse solar community elkaar treffen en onderzoek en praktijk elkaar ontmoeten! Dit jaar is het thema integratie van solar in de gebouwde omgeving.
www.sundaynl.nl

Solar Solutions 2016 16-17 maart 2016

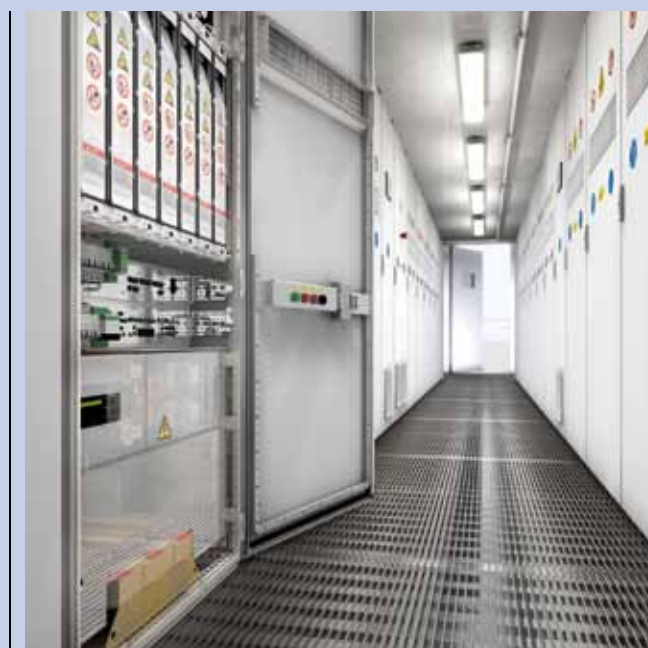
Solar Solutions Int. is de grootste dedicated zonne-energievakbeurs in de Benelux. In 2015 werd Solar Solutions Int. bezocht door 3865 professionals.
www.solarsolutions.nl

In het Zonnetje

4 november 2015 Smart Storage Solutions

Opslag, iedereen heeft het erover, over technieken en over verdien capaciteit. Maar waar staat Nederland? Wat zijn de winnende technologieën? Wat betekent het voor de toekomst van duurzame energie? Het congres Smart Storage Solutions gaat diep in op deze materie en geeft energieprofessionals handvaten voor hun bedrijfs- of organisatiestrategie.

In 2015 wordt internationaal een 50 procent groei van de verkoop van opslagsystemen verwacht. In Nederland zal die groei ook gaan plaatsvinden. De groei zal enerzijds gestimuleerd worden door dalende prijzen en toenemende capaciteit van batterijsystemen. Anderzijds wordt het opschalen van zelfconsumptie zeer aantrekkelijk op het moment dat de salderingsregeling voor bezitters van zonnepanelen beperkt of afgeschaft zal worden. Kortom, de verwachtingen van de markt voor opslagsystemen zijn hooggespannen. Maar er blijven nog vele vragen onbeantwoord. Heeft lithium-ion de strijd gewonnen of gaat een andere techniek/materiaal lithium-ion vervangen, en zo ja op welke termijn? Deze en vele andere vragen komen aan de orde tijdens de Smart Storage Solutions Convention. De keynote speakers zijn professor Peter Notten, directeur Christoph Ostermann van de

Duitse marktleider in opslagsystemen Sonnenbatterie GmbH en Marko Kruithof, manager duurzaamheid en vernieuwing bij netbeheerder Stedin.

www.smartstoragesolutions.nl

SOLAR INDUSTRIE REGISTER

ClickFit / FlatFix (Esdec BV)

Montagesystemen voor zonnepanelen
Paderbornstraat 4, 7418 BP Deventer
T. +31 570 624 177 / E. +31 570 621 485
E. info@click-fit.com / I. www.click-fit.com

DMEGC Benelux

Productie van zonnecellen en -panelen
T. +31 15 369 31 31
E. erik@gmec.nl
I. www.dmegc.nl

Hielkema Testequipment BV

Producent klimaatkamers zonnepanelen
Pre compliance testen zonnepanelen
Vluchtoord 23, 5406XP Uden
E. info@hielkematest.nl / I. www.hielkematest.nl

Lamers High Tech Systems

Turn key projects en equipment building
De Vlotkampweg 36-38, 6545 AG Nijmegen
T. +3124 371 67 77 / E. info@lamersHTS.com
I. www.lamersHTS.com

Lapp Benelux B.V.

Producent solar kabels, wartels en connectoren
Van Dijklaan 16, 5581 WG Waalre
E. info.lappbenelux@lappgroup.com
I. www.lappbenelux.com

Libra Energy BV

Importeur en groothandel PV-producten
Heemstedeweg 14, 1902 RP Castricum
T. +31 251 656 277
E. info@libra-energy.eu / I. www.libra-energy.eu

Mastervolt

Producent omvormers inclusief monitoring
Sniijdersbergweg 93, 1105 AN Amsterdam
T. +31 20 342 21 00 / E. info@mastervolt.com
I. www.mastervolt.com

ProfiNRG

Groothandel in Zonnepanelen
Leidsestraatweg 20, 3481 EX Harmelen
T. +31 (0)30 265 8512 / E. info@profinrg.nl
I. www.profinrg.nl

Siebert Nederland

Digitale displays voor pv-systemen
Jadedreef 25, 7828BH Emmen
T. +31 591 633 444 / E. info@siebert-solar.com
I. www.siebert-solar.com

SolarClarity BV

Importeur en groothandel PV materialen
Flevolaan 21, 1382 JX Weesp
T. +31 294 769 028 / E. sales@solarclarity.nl
I. www.solarclarity.nl

Top Systems

Zonne-energieopslagsystemen
Duitslandweg 13, 2411 NT Bodegraven
T. +31 172 650 737 / I. www.eigenstroom.nu
E. info@topsystems-energy.nl

VDH Solar BV

Groothandel van complete pv-systemen
Frankrijklaan 9, 2391 PX Hazerswoude-Dorp
T. +31 172 235 990 / E. info@vdh-solar.nl
I. www.vdh-solar.nl

COLOFON

Jaargang 6 - nr. 3 september 2015

Solar Magazine is een onafhankelijk vakblad en verschijnt vier keer per jaar in een oplage van 15.000 exemplaren, waarvan 7.000 exemplaren in hard copy en 8.000 digitale exemplaren. © EG Media

Uitgever & Hoofdredacteur

Edwin van Gastel (EG Media)
(E). edwin@solar magazine.nl

Eindredactie

Els Stultiens (EG Media)

Vormgeving

Bette van Loenen (EG Media)

Fotografie

Patrick van Gemert

Redactieadviesraadleden

M. Weeda (BOM); P. Wyers (ECN); A. Kuypers (TNO) en A. de Vries (Holland Solar)

Breedteste Ontwikkelings Maatschappij

Partners Solar Magazine

Ambassadeurs Solar Magazine

© EG Media 2015 - Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder toestemming van de uitgever. Redactie en uitgever zijn zich volledig bewust van hun taak een zo betrouwbaar mogelijke uitgave te verzorgen. Niettemin kunnen zij geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventueel voorkomende onjuistheden.

SunStation

Indak PV tegen opdak prijzen

Bezoek www.sunstation.nl

SIMPLY WORKING HARD.

DENIM

De Solarclarity DENIM productlijn is met de uiterste zorgvuldigheid ontworpen volgens de hoogste kwaliteits-eisen en heeft een uitstekende garantie en een high-end uitstraling. Op een zonne-energie systeem moet u immers zeker 25 jaar zorgeloos kunnen vertrouwen.

UITSTEKENDE GARANTIES

NEDERLANDS MERK

UITGEBREID GETEST

100% EU PROOF

WWW.SOLARCLARITY.NL/DENIM

Nu online: Solarcentury Webshop

5% korting op uw eerste online order?
Registreer nu via solarcentury.com/webshop

Extra voordelen Solarcentury webshop

24/7 Bestellingen plaatsen

Alle prijzen inclusief uw eigen korting

Alle datasheets, certificaten en manuals op één plaats

Meerdere winkelwagentjes met uw eigen referenties

Solarcentury Benelux B.V.
Binnen Parallelweg 10
5701 PH Helmond
Nederland
T +31 (0)492 792440
E info@solarcentury.nl

solarcentury

Solarcentury is opgericht in 1998 en inmiddels op drie continenten actief met zonne-energie.

Solarcentury Benelux is importeur en distributeur van PV apparatuur, een van de grootste van Nederland. Als groothandel hebben wij een gebalanceerd assortiment van PV modules, omvormers, optimizers, monitoring, montagesystemen, bekabeling en andere benodigdheden.

5% korting op uw eerste online order?
Registreer nu via **solarcentury.com/webshop**

Import & distributie

Zeer hoge leverbetrouwbaarheid
Distributiecentrum in Geldrop
Groot productaanbod
Kwaliteitsproducten

Verkoop ondersteuning

Gratis offerte-software
Engineering support
Trainingen

Service ondersteuning

Technische ondersteuning
Garantie-afhandeling

SunStation

SHARP

Sunbeam

GINTECH

solar**edge**

JA SOLAR

Current

